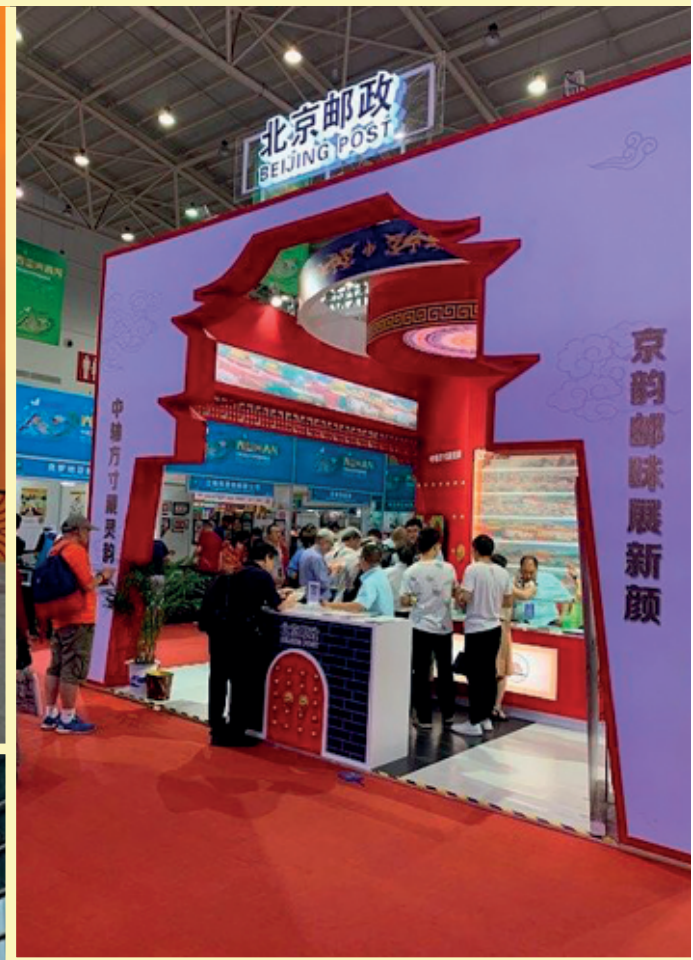

מגזין הבולאים בישראל

CHINA 2019 רשמים מתערוכת הבולים -

שלום חברים,

בולאות המאורגנת העולמית פעילה מאוד בשנים האחרונות ועל פי התכנון יותר מעשר תערוכות באירופה ואסיה מתוכננות לשנתיים הקרובות. וממש בימים אלה – זמן כתיבת הטור – שבעה אספנים ישראלים מציגים את אוספיהם בתערוכת הבולים CHINA 2019 וכולנו מאחלים להם הצלחה מרובה. דיווח מפורט על התערוכה ורמת ההישגים של חברינו יימסר בגיליון הבא. ובצדו האחר של הגלובוס – בתחילת החודש התקיימה התערוכה של האגודה המלכותית לונדון STOCKHOLMIA 2019 והושע מגר התכבד שם במדליית זהב גדולה על האוסף "עבודת האדמה מהעת העתיקה עד ימינו".

ולזירה המקומית – התאחדות בולאי ישראל, נאמנה למטרותיה בנושא עידוד הבולאות, מנסה לתת מענה לציבור הבולאים על כל קשת גווניו, בין אם מדובר באספנים מקצועיים או בחובבים. פעולות נעשות גם על מנת להרחיב את מעגל החברים – מטלה לא קלה בהתחשב בפחות שחל בדימוי אספנות הבולים בארץ ובעולם. לצורך מימוש היעדים קיבלה ההתאחדות מספר החלטות שכבר הוחל בישומן. אתר האינטרנט שלנו הוא ערוץ תקשורת ומידע חשוב ביותר וראינו לנכון לשדרג אותו כך שיתאים לטכנולוגיות המיחשוב העדכניות ביותר. בנוסף נשקוד על הכנסת תכנים חדשים והנגשת אינפורמציה בולאית מורחבת לגולשים. כאן המקום להודות מקרב לב לאגודה הירושלמית והעומד בראשה משה בורשטיין, ולאחנן הנדלסמן והאגודה התל-אביבית שמסייעים לנו במימוש הפרויקט. יעל וילנר, האחראית על הספרייה הבולאית ומנהלת התוכן של אתר האינטרנט מפחה רוח חיים על פלטפורמת הפייסבוק. כמעט מידי יום פוסטים בולאיים חדשים המתכתבים עם אקטואליה ואירועים מעניינים בארץ ובעולם עולים לרשת וזוכים למאות לייקים והתייחסויות ענייניות. הנכחת השיח הבולאי ברשתות החברתיות היא אחת מדרכי הפעולה של ארגונים בולאיים ברחבי בעולם על מנת לעורר את המדיה הבולאית ולהגיע לציבור אספנים רחב. אתם מוזמנים להצטרף לדף הפייסבוק "התאחדות בולאי ישראל" ולעשות לנו לייק.

אנחנו מעודדים מאוד את פעילות האגודות המקומיות שנותנות מענה אישי וממוקד לחברים. מפגשים קבועים, הרצאות, תערוכות, פרסומים – כל אלה יוצרים דינמיקה של שיתוף, התחדשות ועשייה מבורכת. אגודת איל"ת ומועדון הבולאים בכפר סבא יכולים לשמש מודל להתנהלות יצירתית שכזאת.

אני רוצה להזכיר גם את היריד הבולאי, שלצערנו "מדשדש". הרעיון שעומד בבסיס ההחלטה לקיים יריד חודשי הוא לאפשר מפגש בלתי אמצעי בין אספנים וסוחרים בולים, לתת יעוץ והכוונה ולחשוף את פעילות ההתאחדות לקהלים חדשים. בהתכנסות החודשית בבית הכנסת ברחוב בן יהודה בתל אביב, נוכחים כמעט תמיד אותם אנשים שניגשים לאותם סוחרים ולמעשה אנחנו לא מבחינים במאפיינים של יריד אמיתי. אנו פונים לקהל הקוראים בבקשה לחשוב איתנו מה ניתן לעשות על מנת להחיות את היריד. האם הפתרון נמצא במיקום? מרחב ציבורי? פעילות מיוחדת שכדאי לשלב ביריד? שילוב ארגוני אספנים אחרים? פרסום? וכד'.

פנייה נוספת לי אליכם קוראים נאמנים. הגליון הראשון של "שבל" יצא לאור בשנת 1992 ומאז ועד היום שירת אתכם ואותנו נאמנה. כפי שניתן לראות המתכונת העיצובית והתכנית לא השתנתה במשך השנים וחשבנו לרענן מעט את השורות ולהפנות אליכם את השאלה כיצד הייתם רוצים לראות את העיתון. מה הייתם משנים, מה הייתם מוסיפים, האם יש מדורים שכדאי להרחיב בהם, איזו אינפורמציה חיונית בעבורכם, האם שאלון משוב יקל עליכם לענות על שאלות אלה. בבקשה צרו אתי קשר להבעת דעה.

דבר אחרון – לאספנים רבים יש את הכישורים והידע הבולאי הנדרש על מנת לכתוב מאמר ב"שבל". אנחנו רוצים להרחיב את מעגל הכותבים לטובת קוראי המגזין, לכן נקבל בברכה מאמרים מקצועיים שיעמדו באמות המידה של עורך העיתון. בברכה והנאה בקריאת העיתון,

לילך גלעד,

מנכ"לית

lilachgilad@netvision.net.il

מגזין
הבולאים
בישראל

שבל

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל

גליון מס' 114

תמוז תשע"ט – יולי 2019

מחיר: 30 ש"ח מנוי שנתי: 100 ש"ח

מען המערכת לפניות ולמנויים: ת.ד. 3301, ת"א 6103201

טל: 03-6295547 • פקס: 03-5259716

Email: ipf@netvision.net.il • www.israelphilately.org.il

עורכת: לילך גלעד

משנה לעורכת: איתמר עצמון

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס, שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

2 דבר העורכת.

מן הארכיון:

שבעים ואחת שנה ל"דאר עברי" /

3 גנדי ברמן ואיתמר עצמון.

תולדות הדואר של ארץ ישראל:

סיפורו של הצפלין בשמי ארץ-ישראל /

7 יעקב כהן.

בולאות מעבר לים:

14 הישגים ישראלים בתערוכות בחו"ל

15 הבה נדבר גלויות / יגאל נתנאל.

טעות של 8,000 מיילים בכתובת /

18 אביב רויכמן

יודאיקה:

חגיגות 300 שנה ליסוד העיר ליבאו (LIBAU)

19 וההיבט היהודי-בולאי / יהושע אלישיב

"ויה סיביר": בין תקווה לשואה – מכתבים

22 של פליטים יהודים / מגרמנית: אלי ובר

הבולאות המאורגנת בארץ:

24 משב רוח מרענן במועדוני הבולים

על מדפי הספרייה:

סיפורם של הבולים הזמניים בבגדד /

25 לילך גלעד.

26 עדכון קטלוג בולי ישראל.

30 חותמות דואר ישראל.

שבעים ואחת שנה ל"דאר עברי"

מאת: גנדי ברמן ואיתמר עצמון

שלטונות המנדט הבריטי בארץ. אולם, יד ההיסטוריה קבעה כי המדריך לא יספיק לשמש הלכה למעשה את משרדי הדואר המנדטורי. במקום זאת, המדריך היווה את הבסיס למדריך הדואר של מדינת ישראל שנוסדה לא מכבר, ושימש במשרדי הדואר הישראליים שנים אחדות, עד להופעתה של המהדורה הישראלית. ראוי לציין כי המהדורה הישראלית הראשונה הייתה זהה לנוסח הבריטי, והועתקה מהמדריך המנדטורי כמעט "מילה במילה". נהלי הדואר הבריטי שימשו אפוא את דואר ישראל, עם תיקונים קלים, למשך עשרות שנים. במקרים מסוימים ישנם חוקים שלא השתנו עד ימינו אנו. כותר הספר המופיע בתמונה שלפנינו היה שייך למנהל הדואר של ראש פינה, אשר נהג לציין בכתב ידו תיקונים ועדכונים באנגלית ובעברית.

הודעה לקהל מספר 1

עם הכרזת הבריטים על סיום המנדט על שטחי ארץ ישראל, בהתאם להחלטת האו"ם על תכנית החלוקה מכ"ט בנובמבר 1947, החליט הוועד הפועל הציוני ב־12 באפריל 1948 על הקמת גוף שינהל את המערכה הצבאית הצפויה של מלחמת העצמאות. גוף זה – שנקרא "מנהלת העם" – הורכב משלושה עשר חברים שנבחרו מתוך 37 חברי "מועצת העם", שהוקמה באותה עת כפרלמנט עד להקמת המדינה.

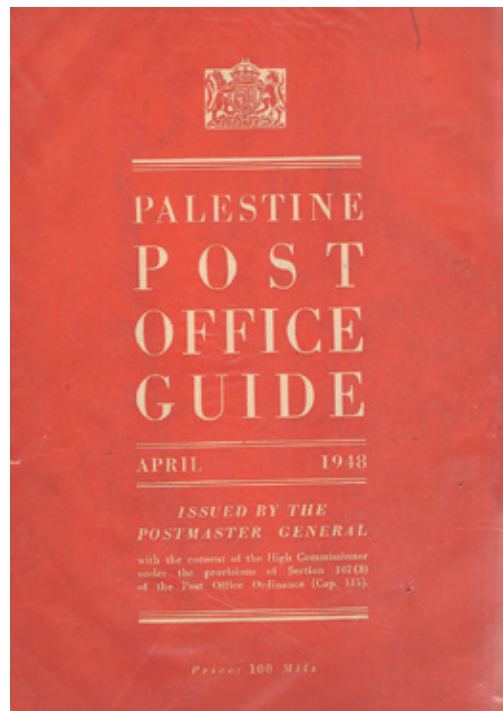
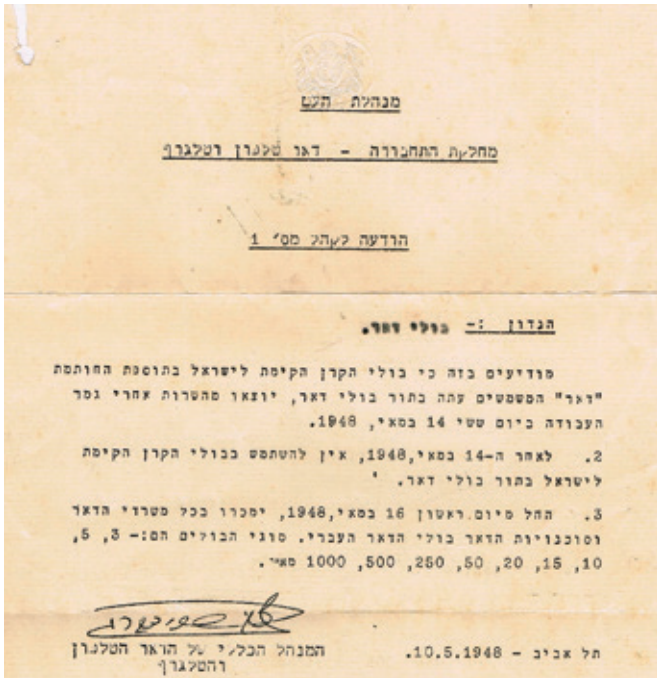
הערת המערכת:

מדור זה מוקדש למסמכים היסטוריים שונים, אשר שופכים אור על תולדות הדואר של ארץ ישראל. קוראים אשר מחזיקים באמתחתם מסמך היסטורי בעל ערך, מוזמנים לשלוח למערכת 'שביל', בליווי רקע קצר. כמו כן, קוראים המעוניינים להוסיף מידעוניהם על המסמכים שהוצגו במדור, מוזמנים לשלוח את הערותיהם, ואלה יפורסמו במדור 'מכתבים למערכת'.

ב חודש מאי ציינו שבעים ואחת שנה להופעת בולי "דאר עברי" המיתולוגיים, בוליה הראשונים של מדינת ישראל, אשר סיפור הנפקתם ההרואי שזור בסיפורה של מדינת ישראל. לרגל המאורע, נבקש להציג מספר "פכים קטנים" ומסמכים היסטוריים אשר שופכים אור על הדפסת בולי ישראל הראשונים ועל הורתם של שירותי הדואר של מדינת ישראל הצעירה.

"מדריך הדואר של פלשתינה"

באפריל 1948, ערב הקמתה של מדינת ישראל ובסמוך ליציאת הבריטים את הארץ, הודפס "מדריך הדואר של פלשתינה" מטעם

לה הדפסת בולים קודם לכן, הצריכה יצירת קשר עם חברות רבות – החל מבית דפוס, חברה לאספקת הנייר, חברה להכנת הגלופות וכלה בחברה לייצור חותמות הדואר.

כל החברות והגורמים שהוחלט לשתף בסוד העניינים נטלו על עצמם שמירה על סודיות מופתית. במבחן ההיסטוריה ניכר כי החלטתן של חברות אלה לקחת חלק במפעל הגדול של הדפסת בולי ישראל הראשונים עמדה לזכותן: בפרסומות מטעם חברות אלה, שהופיעו בעיתונות הישראלית בשלהי שנות הארבעים ובמרוצת שנות החמישים, התהדרו החברות בהישג זה על מנת להוסיף ליוקרתן ולתדמית הציבורית שלהן.

חברת "חותמות רובל" סיפקה את חותמות הדואר הראשונות, בהן הוחתמו בולי "דאר עברי". חברה זאת הייתה ספקית החותמות של משרדים ממשלתיים רבים בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל, לרבות משרד הדואר. בפרסומות שהופיעה בעיתונות מתהדרת החברה בחותמות הדואר שסיפקה עבור בולי ישראל הראשונים, עדות לכך שראתה בהן את אחד מהישגיה המקצועיים הרמים ביותר.

בפרסומות זאת מופיעות שתי חותמות שייצרה החברה – חותמת עבור הקונגרס הציוני הראשון בבאזל לצד חותמת הביטול של בולי "דאר עברי" – בבחינת סגירת מעגל היסטורי.

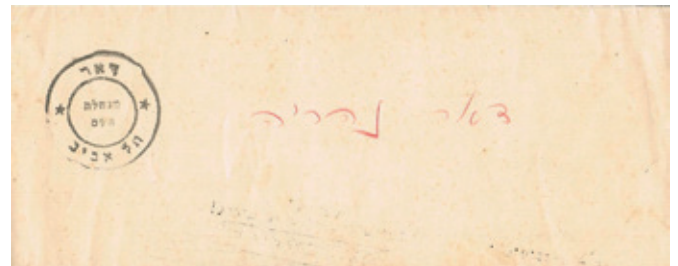
חברה נוספת שהתהדרה בהישג ההיסטורי הייתה "חברת מירה טרדינג בע"מ". בפרסומות מטעם החברה שהופיעה בעיתונות נכתב כי "הוצאות ראשונות של בולי ישראל הודפסו על נייר חברת מירה טרדינג בע"מ". לחברה זאת אכן היה ייעוד היסטורי בתהליך הנפקת בולי "דאר עברי": רבות נכתב בספרות הבולאית על החיפוש אחר נייר לטובת הדפסת בולים אלה, ואת החיפוש הקדחתניים כפי הנראה ביצעה "חברת מירה טרדינג בע"מ".

ההחלטה לקיים שירותי דואר פעילים, ואף לשלוח את בולי "דאר עברי" לעשרות סניפי דואר ברחבי המדינה הצעירה בעיצומה של המלחמה, הינה מעוררת השתאות ומעידה על הרצון להעלות את המוטיבציה בקרב העם בימים עקובים מדם אלה

בתאריך 10.5.1948, ארבעה ימים לפני תום המנדט והכרזת העצמאות על ידי יו"ר מנהלת העם דוד בן גוריון, פרסמה מחלקת התחבורה, הדואר, הטלפון והטלגרף של מנהלת העם את ההודעה לקהל מספר 1. בהודעה זאת הכריזה מחלקת הדואר והטלפון על הופעת בולי "דאר עברי" ביום ראשון, 16.5.1948.

בשלב זה, כידוע, טרם נקבע שמה של המדינה ואף שרר ערפל מתי והיכן תוכרז עצמאותה של המדינה היהודית. אף על פי כן, בולי דואר חדשים כבר היו מוכנים להפצה והתשתית לדואר יהודי עצמאי כבר הייתה מונחת.

ההודעה לציבור על דבר הופעת הבולים הראשונים, המבטלים את בולי הקק"ל שהיו בתוקף בימי "מנהלת העם" עם חותמות הרכב 'דאר', נשלחה אל סניפי הדואר הזמניים השונים. הודעות אלה אף נשלחו לסניפים בערים הנצורות, כמו למשל לדואר בעיר נהריה, שבאותה שעה הייתה שרויה במצור וניתן היה להגיע אליה רק דרך הים. ההחלטה לקיים שירותי דואר פעילים, ואף לשלוח את בולי "דאר עברי" לעשרות סניפי דואר ברחבי המדינה הצעירה בעיצומה של המלחמה, הינה מעוררת השתאות ומעידה על הרצון להעלות את המוטיבציה בקרב העם בימים עקובים מדם אלה.

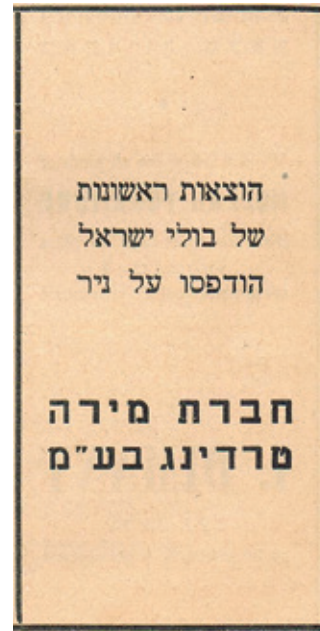

צדו האחורי של חוזר מספר 1 אשר קופל ונשלח לסניף הדואר של נהריה המנותקת

החברות שסיפקו את חומרי הגלם

תהליך הנפקתם של בולי "דאר עברי", על בחירת המוטיבים של הבולים והדפסת הבולים בתנאי מחתרת ובהקפדה יתירה, תואר באריכות בספרות הבולאית. מעבר לאנשים שנטלו חלק בהנפקת הבולים, היו חברות שונות שסיפקו את חומרי הגלם.

ההחלטה שנטלו לידם כל העוסקים במלאכת הדפסת בולי "דאר עברי" – לשמור על תהליך ההדפסה תחת מעטה סודיות – לוותה באתגרים רבים. הדפסת בולי דואר בפעם הראשונה, מבלי שקדמו

מיוחד לטלגרף וטלפרינטר, כך שללא ספק גם היא הייתה שותפה בהקמת הדואר הישראלי.

קוראים המכירים פרטים נוספים על חברות אלה מוזמנים לשתף את קוראי המגזין.

הכנת הגלופות לטובת הדפסת בולי "דאר עברי" נעשתה בסודיות יתירה, ואת הגלופות יצרה חברת "הצינקוגרפיות המאוחדות". גם חברה זאת הבליטה בפרסומת מטעמה את תרומתה להישג ההיסטורי: "סדרת הבולים הראשונה של מדינת ישראל מודפסת מגלופות של הצינקוגרפיות המאוחדות בע"מ".

כחלק מהניסיון להביע את הזיקה ההיסטורית של תחיית ישראל בעת המודרנית עם הכיסופים לעצמאות יהודית שהורתם בעת העתיקה, הוחלט להציג בבולי "דאר עברי" מטבעות יהודיים עתיקים מתקופת הבית השני

בולים בליווי חוברת הסבר

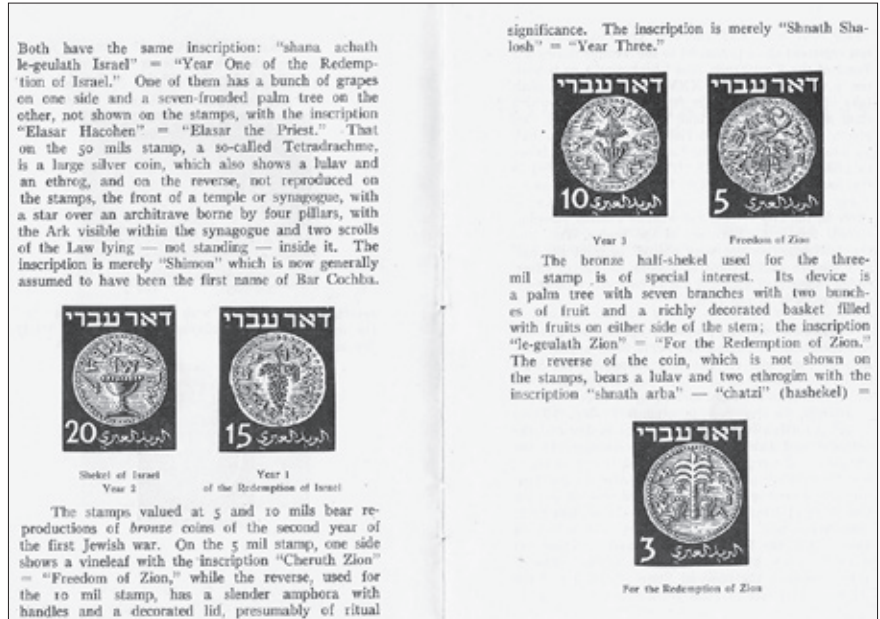
בולי ישראל, כידוע, מתייחדים משאר בולי העולם בשכל המופיע בתחתית של כל גיליון ומהווה המשך ישיר לבול. בכל גיליון בולים ישראלי מתאפיינת שורת הבולים התחתונה בהוספת שבלים בתחתית, בעוד שביתר המדינות בעולם רק חלק מהבולים כוללים בחובם שבלים, לא באופן רצוף ושיטתי כמו בישראל.

בולאי ישראל יודעים לספר כי ההחלטה להוסיף בתחתית הגיליון שורה של שבלים נולדה עם הורתם של בולי "דאר עברי". כחלק מהניסיון להביע את הזיקה ההיסטורית של תחיית ישראל בעת המודרנית עם הכיסופים לעצמאות יהודית שהורתם בעת העתיקה, הוחלט להציג בבולי "דאר עברי" מטבעות יהודיים עתיקים מתקופת הבית השני. מטבעות אלה, שנטבעו בין המאה השנייה לפסה"ג ועד המאה השנייה לסה"ג, כוללים בחובם כתובות המבטאות שאיפות

חברת "לוי את טייכר" הייתה ספקית ידועה של מעטפות דואר, רבות ממעטפות הדואר של החברה שימשו כמעטפות של בולי "דאר עברי" ומנהלת העם. כמו כן הייתה החברה ספקית של נייר

הקדום ולא ידע לקרוא את תוכנו. על מנת להתגבר על בעיה זאת, הגה ד"ר משה חזקי – יועץ הבולאות של הדואר המנדטורי שגויס למשימה – להוסיף שורה של ספחים עם פירוש הכתובות העתיקות לשפה המודרנית. הרעיון הועלה בהשראת בולים מצ'כוסלובקיה שד"ר חזקי נטל חלק בהדפסתם בשנת 1918, ולמעשה שורת השבלים הופיעה בשורה התחתית בלבד בכל גיליון, בשל המחסור החמור בנייר בימים הסבוכים של המלחמה.

אף על פי כן, שורת השבלים בתחתית הגיליון לא סייעה למתבונן בבולים להבנת תוכן המטבעות המעטרים אותם והרקע ההיסטורי שהוביל להנפקתם. זמן קצר לאחר הופעת הסדרה החליט, אפוא, השירות הבולאי להנפיק חוברת מיוחדת ובה הסברים על הסדרה ועל המטבעות המתנוססים על גבי הבולים. בתמונה שלפנינו מופיע דף מתוך החוברת בגרסה באנגלית, וככל הנראה הופיעו מהדורות בשפות נוספות.

יהודיות לאומיות מן העת העתיקה, כגון "חירות ציון" או "גאולת ציון".

מפריטים אלה ניתן ללמוד שהדואר הישראלי הוקם באופן מסודר והפליא, זאת חרף המלחמה הקשה שהתנהלה באותם הימים. ■

במהלך עיצוב הבולים התעוררה השאלה כיצד ניתן להציג את פשר הכתובות לאזרח הממוצע, שלא הכיר את הכתב העברי

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים * מנדט * מנהלת העם * דאר עברי
ישראל * חו"ל * יודאיקה * גלויות * ספרים

קטלוג מאוייר חינם

Web: telavivstamps.com • E-Mail: tastps@gmail.com

ת.ד. 16218 תל אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

סיפורו של הצפלין בשמי ארץ־ישראל

חלק שני: המסע מצרימה, אפריל 1931

מאת: יעקב כהן

ונחיתתה של הצפלין בקהיר הייתה מאורע היסטורי רב־חשיבות*, ושבוע לפני ההגעה הנפיקו שירותי הדואר המצרי סדרה מוגבלת של בולי דואר אוויר עם הדפס רכב נושא הכיתוב "גרף צפלין אפריל 1931". בולים אלה נמכרו לקראת טיסת הצפלין בארבעה בתי דואר מרכזיים: קהיר, אלכסנדריה, פורט סעיד וסואץ, והוכנו חותמות דואר מיוחדות שבהן הוחתמו דברי דואר שנשלחו לארץ ישראל.

לאחר שהות קצרה המשיכה הצפלין בדרכה לפלשתינה (06:18) דרך תעלת סואץ, עזה, תל אביב־יפו ומשם מזרחה לירושלים, והגיעה בשעת הבוקר 10:00. הצפלין ערכה מספר הקפות מסביב לעיר ועצרה בגובה של 100 מטר מעל כנסיית הקבר. לאחר מכן הצפלין טסה לכיוון שכם, מדבר יהודה ובאר שבע ונחתה בקהיר בשעה 17:00. המסע המעגלי ארך כ־11 שעות והספינה גמעה מרחק של 1,030 ק"מ. לפי הרשומות נשאה הגרף צפלין דברי דואר הממוענים לארץ ישראל: 7,619 מכתבים ו־4,793 גלויות. דברי הדואר לא הושלכו מהספינה לארץ, לא בירושלים או בעיר אחרת, אלא הועברו לארץ דרך רכבת מקהיר או שהושבו לגרמניה ומשם נשלחו לארץ ישראל בנתיבים הרגילים. לאחר שהות קצרה ביותר המריאה הצפלין בשעה 17:30 חזרה לגרמניה והגיעה ב־13.4 לפרידריכסהאפן בשעה 07:00. המסע מצרימה והמשכו לפלשתינה ארך ארבעה ימים, עם מרחק של 9,170 ק"מ.

הגרף צפלין LZ 127 בירושלים, כשברקע מגדל דוד וחומות העיר העתיקה

סעה של ספינת גרף הצפלין LZ 127 לפלשתינה במרץ 1929 ולמצרים ולפלשתינה באפריל 1931 היווה אירוע יוצא דופן ומרגש, שהטביע חותם על האוכלוסייה המקומית במשך שנים ארוכות. מכתבים שהועברו באמצעות ספינת הצפלין במהלך מסע זה מהווים כר פורה לחקר תולדות הדואר של ארץ ישראל, ומאמר זה יוקדש לסיקורו של המסע בהיבט הדוארי (פילטלי).

חלקו הראשון של המאמר (שבל 113, עמודים 16–20), הוקדש לסיקור המסע הראשון של הצפלין למזרח במרץ 1929. כפי שצוין במבוא לחלק זה, עם מותו של הרוזן צפלין בשנת 1917, מתכנן אב־הטיפוס הראשון של ספינת הצפלין, הועבר השרביט לפרויקט השאפתני לד"ר הוגו אקנר (Hugo Eckener). באותה עת עמד הפרויקט בצלו של חוזה וורסאי שנחתם ביוני 1919 ואשר כפה על גרמניה ויתור על הצי הימי וכלי תעופה צבאיים, כחלק מצמצום סדרי הכוחות של הצבא הגרמני. בשל המגבלות שהוטלו על הצבא הגרמני, בחר ד"ר אקנר להתרכז בבניית ספינת צפלין לצרכים אזרחיים, שנועדה לשמש נוסעים אמידים לחצות את האוקיינוס בקצב מהיר יותר מאשר הספינות או מטוסי התקופה, שהיו באותה עת בראשית דרכם. התכנון המקורי של מסע הצפלין בשנת 1929 כלל מעבר לפלשתינה ובמצרים, אולם השלטונות הבריטיים אסרו על מעבר הצפלין בשמי מצרים, שכן ספינת האוויר הבריטית R-101 הייתה מתוכננת למסע להודו בשנת 1930 עם עצירה בקהיר. אולם, ב־5 לאוקטובר 1930 התנפצה R-101 בחופי צרפת (48 מתוך 54 נוסעי הספינה נספו בתאונה). ביטולו של המסע של ספינת האוויר הבריטית הוביל את שר האווירייה הבריטי לאשר לד"ר אקנר את ביקור ספינת גרף הצפלין LZ 127 במצרים. ב־9 באפריל 1931 המריאה הצפלין מפרידריכסהאפן בגרמניה בשעה 06:10 בבוקר וחלפה על פני דרום קורסיקה, סרדיניה וסיציליה והגיעה לחופי לוב בשעה 05:15 למחרת היום. הספינה המשיכה במסעה וחלפה על בנגזי שבלוב והגיעה לאלכסנדריה שבמצרים בשעה 13:00 אחר הצהרים.

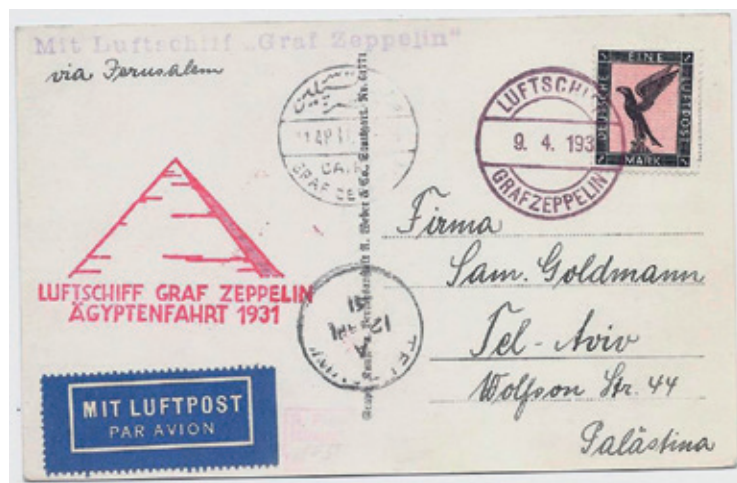
באלכסנדריה ריחפה הספינה כ־40 דקות בעוד האוכלוסייה המקומית צופה במחזה בהתרגשות רבה. מאלכסנדריה המשיכה הספינה לאורך הנילוס לקהיר והגיעה בשעה 15:30 אחר הצהרים. מלך מצרים פואד הראשון צפה במפגן ממרפסת ארמונו בקובה (Qubba). ספינת הצפלין המשיכה במסעה מעל קהיר לעבר הפירמידות שבגיזה ומשם צפונה לערי הדלתא למשך הלילה. בשעת הבוקר המוקדמת של 11 באפריל (05:15), נחתה הצפלין בשדה התעופה אלמזה (Almaza), דרומית לקהיר. קהל הצופים מנה כ־30,000 איש, ויחידות הצבא הבריטי שמרו על הספינה. המסע ארך כ־47 שעות, במהלכן גמעה הספינה מרחק של 4,830 ק"מ. הגעתה

* הרקע ההיסטורי של המסע, כמו גם תמונות מהמאורע, ימצא הקורא במאמר של מייקל קולינס (Michael Collins), שפורסם בכתב העת Middle East Journal (פברואר 2015). גרסה מלאה של המאמר ניתן למצוא בעמוד האינטרנט הבא:

<http://mideasti.blogspot.com/2015/02/zeppelins-in-middle-east-part-ii-graf.html>

דברי דואר שנשלחו מגרמניה

1. גלויה שנשלחה מגרמניה לתל אביב דרך קהיר

3. גלויה שנשלחה מ־Saarbrücken שבגרמניה לפרידריכסהאפן דרך קהיר לתל אביב

גלויה שנשלחה מחבל הסאר (הגובל בצרפת מדרום וממערב, בלוקסמבורג ממערב ובגרמניה מצפון) לפרידריכסהאפן בתאריך 7.4.1931 ונושאת בולים בערך של שבעה פרנקים צרפתיים עם חותמת ביטול Saarbrücken וחותמת גרמנית של Friedrichshafen 9.4.31 4-5*(Bodensee). בעקבות חוזה וורסאי הועבר

גלויה שנשלחה מגרמניה לתל אביב בתאריך 9.4.1931 ונושאת בול של Luftschrift 9.4.1931 Grafzeppelin. חותמת הגרמני. מרק אחד של הדואר הגרמני. בגוון אדום חלודה הוחתמה על הסיפון וכן חותמת מעבר בקהיר 11AP31 Graf Zeppelin. לרגל מסע הצפלין מצרימה הוטבעה חותמת אדומה, מעוטרת באיור של פירמידה ונושאת הכיתוב: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931.

בקצה השמאלי העליון הוטבעה חותמת ידנית סגולה: "Mit Luftschiff Graf Zeppelin" ומתחתיה הושלם המשפט בכתב יד - via Jerusalem. בקצה השמאלי התחתון הודבקה תווית אוויר Par Avion, עם כיתוב לבן על רקע כחול. כפי שצוין בפרק ההקדמה, לא הושלכו דברי הדואר בירושלים או בעיר אחרת בפלשתינה אלא הורדו בקהיר (ב־11 באפריל 1931 בשעה 17:00) ונשלחו ברכבת חזרה לארץ. על הגלויה הוטבעה חותמת הגעה של תל אביב מיום המחרת, ומהירות העברת המכתב מקהיר לתל אביב ראוייה אפוא לציין. בגב הגלויה מתנוססת תמונת קשירתה של הספינה ועיגונה בקרקע.

2. מכתב שנשלח מגרמניה לראשון לציון דרך קהיר

המכתב שלפנינו נשלח מגרמניה לראשון לציון בתאריך 9.4.1931 ונושא בול גרמני בערך של שני מרק. חותמת הביטול של הבול (Bodensee)* 4-5 9.4.31 Friedrichshafen הוחתמה בפרידריכסהאפן וכן חותמת מעבר בקהיר Luftschiff Graf Zeppelin 9.-A Caire (אינדקס A מצוין שעת בוקר). בכתב יד צוין: Mit Luftschiff Graf Zeppelin. לרגל המסע מצרימה הוטבעה חותמת אדומה מעוטרת: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. בצד השמאלי התחתון הודבקה תווית אוויר Mit Luftpost, עם כיתוב לבן על רקע כחול. כאמור, דברי הדואר המיועדים לארץ ישראל לא הושלכו בה אלא הורדו בקהיר וממנה נשלחו ברכבת לארץ. ב־13 באפריל הוטבעו בגב המעטפה חותמות הגעה של יפו ושל ראשון לציון.

אוויר מתאריך 7.4.1931. דנציג הייתה תחת חסות חבר הלאומים למן 1920 ועד פרוץ מלחמת העולם השנייה בספטמבר 1939. חותמת (Bodensee)* 4-5 9.4.31 Friedrichshafen הוחתמה בגרמניה וחותמת מעבר בקהיר: 11AP31 9.-A Caire Graf Zeppelin. לרגל המסע מצרימה, הופיעה חותמת אדומה מסוגנת Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. בצד השמאלי העליון מופיעה תווית אוויר Mit Luftpost. במכונת כתיבה נכתב Jerusalem Mit Luftschiff Graf Zeppelin (עם גרף צפלין לירושלים דרך מצרים).

הגלויה נשלחה מקהיר (11AP31. 17.00) והועברה לבגדד, שם הוחתמה ב-15 באפריל. בבגדד תוקנה הטעות ופקיד הדואר מחק את הכתובת השגויה ורשם בדיו שחורה את המילה פלשתינה. בגב הגלויה חותמת נוספת של בגדד – Exchange Square Baghdad, 5.25 – P.M. 15APR.31. הגלויה הגיעה ליעדה ב-18.4.1931, לפי חותמת חיפה בגב המעטפה (החותמת מטושטשת). הגלויה נדירה, והינה באדיבותו של מר מרק פינס.

5. גלויה שנשלחה מאמסטרדם לתל אביב דרך פרידריכסהאפן

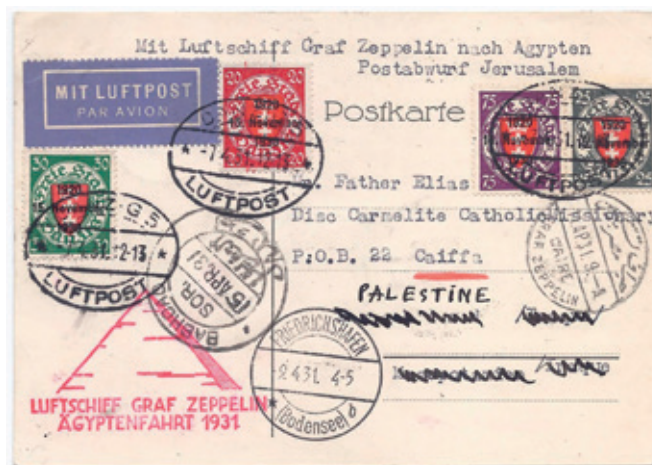
גלויה שנשלחה מאמסטרדם לתל אביב דרך פרידריכסהאפן בתאריך 8.4.1931 ונושאת בולים בסך 62.5 סנט הולנדי. בתחתית הגלויה משמאל הודבקה תווית דואר אוויר הולנדית. חותמת (Bodensee)* 4-5 9.4.31 Friedrichshafen הוחתמה בגרמניה וחותמת מעבר בקהיר: 11AP31 9.-A Caire Graf Zeppelin. לרגל המסע מצרימה הוטבעה חותמת אדומה מסוגנת: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. חותמת ידנית סגולה Mit Luftschiff Graf Zeppelin הוטבעה בצד העליון השמאלי, ובכתב יד מופיעה ההשלמה Jerusalem via. חותמת הגעה תל אביב מתאריך 12.4.1931.

בגב הגלויה נכתב בעיפרון "גא להחתים את תאריך ההגעה בחזית דבר הדואר" (בתרגום חופשי). בגב הגלויה מופיעה חותמת ריבועית קטנה ורודה של R. Fink, Dessau/ANH. מר פינק היה סוחר בולים גרמני שהתגורר בעיר דסאו שבחבל סקסוניה-אנהלט. הגלויה באדיבותו של מר מרק פינס.

חבל הסאר שבדרום מערב גרמניה, שהינו עשיר במכרות פחם, עבר לשליטת צרפת למשך 15 שנים (עד שנת 1935), כאשר הרוב המוחץ של תושבי החבל ביקשו את השבת הסאר לידי גרמניה. בולים אלה עם התעריף הנקוב בפרנקים משקף את השינוי במעמד החבל בתקופה זו.

חותמת מעבר הוטבעה בקהיר 11AP31 9.-A, Caire Graf Zeppelin. בקצה השמאלי העליון מופיעה חותמת סגולה ידנית: Mit Luftschiff Graf Zeppelin, ומתחת צוין בכתב יד Jerusalem via. לרגל המסע מצרימה הוטבעה חותמת אדומה מסוגנת עם איור של פירמידה: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. בתחתית המעטפה משמאל, תווית אוויר Mit Luftpost. חותמת ידנית ורודה בתחתית הגלויה שהוחתמה על ידי R. Fink מהעיר דסאו שבחבל סקסוניה-אנהלט. הגלויה הוכנה לצרכים אספניים ("גלויה פילטלית"), ונמכרה בבית המכירות Felzmann.

4. גלויה שנשלחה מדנציג למנזר הכרמליטי והגיעה לחיפה דרך פרידריכסהאפן ובגדד

גלויה זאת נשלחה מדנציג למנזר הכרמליטי בחיפה (Caiffa), בלשון השולח). השולח, שהינו מדנציג החופשית (Freie Stadt Danzig), על פי חותמת ידנית אדומה בגב המעטפה) שלח בטעות את המכתב לכתובת בעירקאמסופוטמיה. הגלויה נושאת ארבעה בולים בערכים של 75, 30, 25 ו-20 פנינג. חותמת ביטול דנציג אליפטית של דואר

דברי דואר שנשלחו מהדואר המצרי

6. מכתב שנשלח מאלכסנדריה לירושלים דרך קהיר

7. גלויה שנשלחה מפורט סעיד ליפו דרך קהיר

גלויה זאת נשלחה מפורט סעיד ליפו דרך קהיר ב-10 באפריל 1931, בשעה 11:30. חותמת הביטול של Port Said Graf Zeppelin הוטבעה פעמיים בחזית הגלויה. הבול המצרי כולל בחובו הדפס רב שחור עם כיתוב לציון בואה של הצפלין למצרים: Graf Zeppelin, Avril 1931. תוך ביטול העריך המקורי של 27 מיל באמצעות שני פסים שחורים, ובמקומו צוין עריך עדכני של 50 מיל. גב הגלויה מתנוססת תמונת הספינקס כשברקע ניצבות הפירמידות.

בקצה השמאלי העליון מופיע כיתוב באמצעות מכונת כתיבה: "By 'Graf Zeppelin' Egypt to Palestine April, 1931. Luftschrift Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. מסוגנת לציון המסע: תווית דואר אוויר מצרית דו-לשונית בצבע כחול-לבן. כאמור לעיל, לא הושלכו דברי דואר בירושלים במהלך מסע הצפלין בארץ. הדואר הועבר לקהיר (לפי חותמת מ-11 באפריל, שעה 17:00) ונשלח חזרה ברכבת לארץ. ללא חותמת הגעה.

8. גלויה שנשלחה מקהיר לירושלים

גלויה שנשלחה מקהיר למנזר הארמני בירושלים ב-10.4.1931. הגרף צפלין המריאה לפלשתינה במסלול מעגלי למחרת היום בשעה 06:18 בבוקר. הבול המצרי כולל הדפס רב לציון מסע הגרף צפלין מצרימה, לפי מאפיינים זהים לדוגמה הקודמת. בכתב יד נכתב

16.4.1931 וחתומה בכתב יד וכן חותמת חזרה לאלכסנדריה מ־18 באפריל.

10. מכתב שנשלח מקהיר לצידון שבלבנון דרך פלשתינה

מכתב שנשלח מקהיר לצידון ב־10.4.1931, אשר הוחתם פעמיים בחותמת קהיר Caire Graf Zeppelin. המכתב נשלח משלוחה של Bon Marché בקהיר ונושא שני בולים מצריים עם הדפס רכב לציון מסע הצפלין מצרימה, בעריכים של 50 ו־100 מיל. לרגל המסע מצרימה הוטבעה חותמת אדומה מסוגנת, נושאת הכיתוב: Luftschiff Graf Zeppelin 1931. חותמת הגעה עגולה בפני המעטפה עם כיתוב באנגלית וערבית של Saida-Liban מ־16 באפריל, שעה 14:30. מעטפה מסחרית זאת הינה נדירה במסלול מחוץ לפלשתינה. המכתב באדיבותו של מר מרק פינס.

המסע של הגרף צפלין LZ 127 בים התיכון, אפריל 1929

מסעה של הגרף צפלין LZ 127 בים התיכון החל בפרידריכסהאפן ב־23.4.1929 בשעה 13:30 ועבר דרך צרפת, ספרד, פורטוגל וטנג'יר וחזרה לגרמניה דרך קאן וליון שבצרפת. במסע מעגלי זה גמעה הצפלין 5,400 ק"מ במשך 56.5 שעות. הספינה נחתה בפרידריכסהאפן בתאריך 25.4.1929 בשעה 22:25.

11. מכתב שנשלח מפרידריכסהאפן לירושלים דרך סביליה שבספרד

המכתב שלפניו נשלח מפרידריכסהאפן לירושלים דרך סביליה שבספרד ב־22.4.1929. המכתב נושא בולים בסך כולל של 2 מרק (200 פנינג), עם חותמת ביטול של Friedrichshafen Luftpost (Bodensee) מ־22.4. תווית דואר אוויר בצבע כחול־לבן. במכונת כתיבה הודפס: LZ 127 Bestimmt für das Luftschiff (נועד למשלוח דרך ספינת הצפלין LZ 127). חותמת גומי מאוירת בדיו אדומה הונפקה לרגל המסע.

"air mail" per Graf Zeppelin והוטבעה חותמת מסוגנת אדומה עם הכיתוב: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. בגב הגלויה מופיעה תמונה של סירה שטה בנילוס בעת השקיעה.

דברי הדואר כאמור לא הושלכו בירושלים במסע הצפלין בארץ. הדואר חזר לקהיר ב־11 באפריל בשעה 17:00 ובשל השהות הקצרה במיוחד בקהיר (הצפלין המריאה חזרה לגרמניה בשעה 17:30), חלק מהדואר שהיה מיועד לארץ המשיך לפרידריכסהאפן, כדוגמת הגלויה המוצגת כאן, ומשם חזר ארצה בדרכים הרגילות. הגלויה הגיעה לירושלים בשבעה במאי באותה שנה.

9. מכתב שנשלח מאלכסנדריה לירושלים והוחזר לשולח

מכתב שנשלח מאלכסנדריה לירושלים ב־9.4.1931 דרך קהיר, על מנת להישלח באמצעות הגרף צפלין במסע המעגלי קהיר־פלשתינה־קהיר בשעות הבוקר של 11 באפריל. כתובת השולח אינה קבועה ולפיכך צוין Poste Restante על ידי השולח. כמו כן, כתובת הנמען הייתה ארעית ולפיכך צוין שוב Poste Restante. מכתב הנושא בה בעת מיונה בינלאומי שכזה – הן של השולח והן של הנמען – הינו נדיר.* בחזית המכתב הוטבעה חותמת אדומה מסוגנת לרגל המסע מצרימה, נושאת הכיתוב: Luftschiff Graf Zeppelin Ägyptenfahrt 1931. המכתב נושא שני בולים מצריים עם הדפס רכב לציון מסע הצפלין למצרים, בעריכים של 50 ו־100 מיל. חותמת כפולה של Alexandria Graf Zeppelin. בחלקה העליון של המעטפה נכתב בכתב יד בדיו שחור "במידה ולא יימסר בתוך שלושה ימים נא להחזיר למר Baldacchino" [בתרגום חפשי]. כמו כן הוטבעה חותמת ידנית שחורה: Non Réclame (מצרפתית – לא נדרש).

בגב המעטפה הוטבעה חותמת הגעה של ירושלים מ־13 באפריל, וכן חותמת ידנית שחורה Non Réclame ("לא נדרש"), עם ציון התאריך

* ראה מאמרו של יעקב כהן – "Poste Restante בתקופת המנדט בפלשתינה בשנים 1917-1948" – שבל 100, עמודים 12-15 [העורך].

מסע זה כיסה 21,250 מייל והיה שירות הנוסעים הראשון מסביב לעולם. הטיסה במקטע הגרמני החלה ב־27 ביולי 1929 וחצתה את האוקיינוס האטלנטי ללייקהורטס, והמקטע האמריקני החל ב־7 אוגוסט 1929 לפרידריכסהאפן.

בקיץ 1931, לאחר טיסות פורצות דרך בחציית האוקיינוס האטלנטי ויכולת מוכחת של ספינת האוויר, החלו טיסות מסחריות סדירות מגרמניה לדרום אמריקה. הטיסה הראשונה הייתה ב־29 באוגוסט 1931 לעיר רסיפה, בירת המדינה פרנאמבוקו שבצפון מזרח ברזיל (נחיתה ב־1.9). נתיב הטיסה לדרום אמריקה של ספינות האוויר הגרמניות נקבע לנוכח האוכלוסייה הגרמנית הרבה בשתי מדינות אלה וקשרי המסחר הענפים בין המדינות. ספינת האוויר קיצרה באופן משמעותי את זמן ההגעה של נוסעים, מטען ודברי דואר משבועות ארוכים (באמצעות חלופה של אניות), לימים בודדים. ב־1934 פרסמה חברת הצפלין לוח זמנים מפורט לטיסות לדרום אמריקה עם חיבור לטיסות המשך, בעיקר לריו דה ז'נרו שבברזיל ולבואנוס איירס שבארגנטינה. במחצית 1937 פסקו טיסות הצפלין, עם התרסקותה של ספינת הינדנבורג בניו־ג'רסי ב־6.5.1937. הצפלין LZ 127 הפסיקה לטוס כחודש לאחר האסון. התאונה סימלה את קץ העידן של ספינות האוויר כאמצעי תחבורה עיקרי, ואת המעבר לעידן הטיסה במטוסים.

12. מכתב שנשלח מירושלים לבואנוס איירס שבארגנטינה דרך אנגליה וגרמניה

עם הכיתוב: Luftschiff Graf Zeppelin Mittel Meerfahrt 1929. הדואר הושלך בסביליה שבספרד עם חותמת מעבר של סביליה מ־24 באפריל, אשר הוטבעה בגב המעטפה, עם הכיתוב: "la Claridad en la Direccion de los Envios Facilite el Rapido Reparto" (רישום מדויק של הכתובת מקל על משלוח מהיר, בתרגום חפשי). חותמת הגעה לארץ של ירושלים הוטבעה בגב המכתב, מהתאריך 4.5.1929.

מסעות הצפלין מפרידריכסהאפן לדרום אמריקה

ספינת הגרף צפלין חצתה את האוקיינוס האטלנטי מפרידריכסהאפן לראשונה ב־11 באוקטובר 1928 ונחתה ב־Lakehurst שבניו־ג'רסי שבארצות הברית ב־15 באוקטובר, לאחר טיסה ישירה של 111 שעות ו־44 דקות. בשנת 1929 בוצעה טיסה מסביב לעולם בחמישה מקטעים: מלייקהורטס שבניו ג'רסי לפרידריכסהאפן, משם לטוקיו, מטוקיו ללוס אנג'לס, משם ללייקהורטס ולסיום לפרידריכסהאפן.

דרך לונדון ומכאן לשטוטגרט שבגרמניה, עם חותמת מעבר מהתאריך 22.9.1934 והמראה מפרידריכסהאפן בתאריך 29.9.1934 לרסיפה. בכתב יד צוין by air mail to London וכן Zeppelin Germany-Brazil. בשנת 1934 התקיימה הטיסה התשיעית של הגרף צפלין לברזיל. חותמת ידנית אדומה הוחתמה בפרידריכסהאפן: דואר אוויר גרמני ב אירופה דרום אמריקה (האות ב מציינת המראה מפרידריכסהאפן). חותמת הגעה לברזיל: Seccao-Manha 3.X.34, Pernambuco (משעות הבוקר).

לפי הרשומות נשאה הגרף צפלין 4,793 גלויות ו-7,619 מכתבים הממוענים לארץ ישראל. דברי הדואר לא הושלכו מהספינה לאחת מערי הארץ, אלא הועברו לארץ דרך רכבת מקהיר או שהושבו לגרמניה ומשם נשלחו לארץ ישראל בנתיבים הרגילים

14. מכתב שנשלח מירושלים דרך לונדון לברזיל

מכתב רשום שנשלח מירושלים לרסיפה, בירת מדינת פרנאמבוקו שבצפון-מזרח ברזיל. המכתב נשלח דרך לונדון בתאריך 28.5.1935 והיה מיועד לעלות לטיסת הצפלין החמישית שהמריאה לרסיפה בתאריך 1.6.1935. בכתב יד בגרמנית ואנגלית נכתב Only by airship Graf Zeppelin. המכתב נושא שלושה בולי נוף בערך כולל של 28 מיל, תעריף נכון למועד זה.

בצד הימני העליון הודבקה התווית Via Zeppelin Friedrichshafen, אולם המכתב הגיע מאוחר מדי ולא הספיק להישלח עם הגרף צפלין. משרד הדואר המקומי החליט שלא להמתין לטיסת הצפלין הבאה שהייתה מיועדת לצאת ב-15.6.1935 בשעות הערב, אלא להפנות את המכתב לטיסה סדירה בדואר אוויר. חותמת אדומה הוחתמה בברלין: "דואר אוויר גרמני a אירופה-דרום אמריקה" (הסימון a מצוין את מקור החותמת). חותמת הגעה לברזיל Seccao-Manha 3.X.34, Pernambuco 12.VI.35 (שעות אחר הצהריים). ■

מכתב רשום "תחת הסכם" שנשלח מירושלים לבואנוס איירס שבארגנטינה בתאריך 27.5.1933 דרך אנגליה בדואר אוויר ונושא בולי נוף בערך של 23 מיל. בשנים אלה ניתן היה להעביר דואר מארץ ישראל לפרידריכסהאפן ומשם בצפלין לדרום אמריקה, במסגרת ההסכם אליו הגיעה בריטניה עם הדואר הגרמני, שהיה תקף בכל רחבי האימפריה. באנגליה הודבקו 2 בולי דמי-דואר בערך של 6 פני כל אחד עם חותמת ביטול אנגלית F.S. 25 מה-2 ביוני 1933. חותמת שחורה עגולה certified 355. עם ההגעה לפרידריכסהאפן הודבקה תווית כחול על לבן: Mit Zeppelin Europa-Südamerika. כמו כן הוטבעה חותמת ידנית אדומה מעוטרת: דואר אוויר גרמני, טיסת המשך לדרום אמריקה עם גרף צפלין 1933, ברלין-פרידריכסהאפן. חותמת ידנית ירוקה מסוגנת: 1. דואר אוויר, גרף צפלין 2. טיסה לדרום אמריקה 1933 (Sieger 214 Aa).

הטיסה הייתה השנייה שהתקיימה בשנת 1933 (בקו פרידריכסהאפן-רסיפה). היא המריאה ב-3.6.1933 בשעה 19:30 ונחתה בברזיל ב-6.6 בשעה 09:00 בקירוב, מרחק של 8,230 ק"מ. יום למחרת (ה-7.6) בוצעה טיסת המשך לבואנוס איירס, שגמעה מרחק של 2,037 ק"מ והגיעה למחרת היום ב-8.6 בשעה 04:30 בקירוב. זהו, אפוא, מסע כולל של 10,267 ק"מ שארך ארבעה ימים. בגב המכתב הוטבעה חותמת אליפטית רשומה של ירושלים מהתאריך 27.5.1933 Haifa-Rafa 28 MY 33 T.P.O. וחותמת הגעה משבעה ביוני, עם הכיתוב בואנוס איירס ארגנטינה. מעטפה זאת הינה נדירה.

13. גלויה שנשלחה לרסיפה שבברזיל דרך גרמניה

גלויה רשומה שנשלחה מירושלים לעיר רסיפה, בירת המדינה פרנאמבוקו שבצפון-מזרח ברזיל בתאריך 13.9.1934. הגלויה עברה

הישגים ישראליים בתערוכות בחו"ל

להלן התוצאות:

1. יולי קלר – השימוש בבולי רוסיה בתקופת האינפלציה ב־RSFSR בשנים 1917-1923 – זהב.
2. לורנס פיישר – הבית הלאומי היהודי – מאבקנו להשרדות – זהב.
3. יוחנן מירז – השמרו מאוד לנפשותיכם – כסף גדול.
4. אריה לביא – צלם־מצלמה־צילום – כסף גדול.
5. זהר נוי – הסרט עומד להתחיל, אנא שבו במקומכם – כסף גדול.
6. מאיר קוסוי – צנזורה של דואר דברי דפוס זרים בסנט פטרסבורג 1876-1917, מסגרת בודדת – מוזהב.
7. גנדי ברמן – קטלוג של תוויות וטפסים של דואר ישראל, ספרות – מוזהב.

STOCKHOLMIA 2019

בתערוכה הבינלאומית שהתקיימה בשטוקהולם לציון 150 שנה לאגודה הבולאית המלכותית של לונדון (RPSL) שהתקיימה בין התאריכים 2/6/2019-29/5/2019 הוענקה לחברנו יהושע מגר מדליית זהב גדולה (96 נקודות) – כבוד גדול וברכות על הזכייה. התערוכה שהתקיימה תחת חסות המלך קארל גוסטב ה־16 הייתה פתוחה רק לחברי האגודה המלכותית וכללה 2000 מסגרות בתשעה מדורי תחרות.

יהושע מגר על רקע התצוגה שלו "עבודת האדמה מהעת העתיקה עד ימינו"

CHINA 2019

中国 2019 世界集邮展览

בעה אספנים ישראליים השתתפו בתערוכת הבולים העולמית CHINA 2019 שהתקיימה בעיר Wuhan שבסין בין ה־11 ל־17 ביוני 2019. התערוכה שהתקיימה בחסות FIP עומדת בסימן יובל 70 ליסוד הרפובליקה העממית של סין. בין חמישה עשר המדורים המשתתפים בתערוכה, ראוי לציון את מדור הגלויות - Picture Postcards - שהוצג כאן לראשונה כמדור ניסיוני. חידוש רעיוני זה מתכתב עם המשך המגמה של FIP להרחיב את היריעה הבולאית ולאפשר לאספנים חדשים ליטול חלק בתערוכות תחרותיות. התאחדות בולאי ישראל מינתה את אלי ובר ויורם לוביאניקר כקומיסרים לתערוכה ואת יגאל נתנאל כשופט.

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates.

P.O.Box 8101 — TRENTON NJ 08650 USA

E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET

Phone: 609-456-9508

הבה נדבר גלויות

מאת: יגאל נתנאל

לכתובת של הנמען, ואילו המסר יופיע רק בצד השני. העיצוב המקובל של הגלויות התיירותיות באותה תקופה כלל איור או תמונה של אתר התיירות ולצידן המילים "ברכות מ..." עם שם המקום הרלוונטי. לשולח נותר רק מקום מצומצם להוסיף מילים ספורות, ותו לא. בתחילת המאה ה-20 (אנגליה - 1902, צרפת - 1903, קנדה - 1904 וכו') החלו מדינות שונות לאמץ את הגישה של "גב מחולק". מעתה הוקדשה החזית כולה לאיור, ואילו הצד האחורי כלל שני חצאים: אחד המוקדש לכתובת והשני - לטקסט חופשי. קו אנכי הפריד בין שני החלקים. בשנת 1906 החליט איגוד הדואר העולמי UPU להתיר גלויות עם גב מחולק גם למשלוח בינלאומי, החלטה שנכנסה לתוקף באופן רשמי ב-1 באוקטובר 1907. יצרן הגלויות היה רשאי, כמובן, שלא להדפיס את הקו המחלק את גב הגלויה, ולהשאיר את המלאכה לשולח הגלויה. באופן מעשי כמעט כולם "יישרו קו" עם השיטה החדשה, וכתוצאה מכך קל להבדיל בין גלויות ישנות לגלויות מאוחרות יותר.

הנהלת איגוד הבולאות העולמי FIP אישרה בישיבתה האחרונה את ייסודו של מדור חדש בתערוכות הבולים, מדור הגלויות - Picture postcards. מדור זה נכלל במספר תערוכות בשנים האחרונות במסגרת ניסיונית, ומעתה הוא יתקיים באופן סדיר וייהנה ממעמד זהה לשאר המדורים. למעשה, כבר בתערוכה העולמית האחרונה שנערכה בסין בחודש יוני נכללו תצוגות מתחרות של אוספי גלויות. לאחרונה השתתפתי בסמינר שנערך בסין ועסק במדור החדש. את הסמינר העבירו ג'ף לונג, ברנאר חימנז וג'ני לונג ונכחו בו לא פחות מ-150 אוספנים סינים! מאחר וגם בארץ יש לא מעט אוספני גלויות מן הראוי שנתוודע לנושא. במאמר זה אציג את עיקרי הדברים, והמעוניינים בפרטים נוספים מוזמנים לפנות למשרדי ההתאחדות ולעיין בחומר מאותו סמינר.

ההיסטוריה של הגלויה

גלויות הדואר הראשונות הונפקו באוסטרו-הונגריה בשנת 1869. שולח הגלויה מוותר למעשה על פרטיות, והמסר אותו הוא מעביר גלוי לעין כל (וזוהו, כמובן, מקור השם "גלויה"). בנוסף, מגבלת המקום מחייבת את השולח לצמצם בכתיבה ובתמורה נהנית הגלויה, על פי רוב, מתעריך מופחת ביחס למכתב רגיל. גלויות זכו לשימוש נרחב בסוף המאה ה-19 בענף התיירות. ההנחיות באותם ימים קבעו כי צד אחד (אותו נכנה האחורי) יוקדש רק

שני צדי גלויה מעור משנת 1906 (מאוספו של הדי אור)

ברכות מירושלים - גלויה שנשלחה מירושלים לצרפת בספטמבר 1899
על ידי הדואר האוסטרי (מהספר Postcards from the Holy Land)

אורך התצוגה. ניתן להוסיף ציורי עזר, כגון מפות, אך אין להגזים בכך ואין להפוך טפל לעיקר.
 - הכיתוב - יש להשתמש בכותרות ובכותרות משנה בצורה ברורה, הטקסט המלווה צריך להיות ברור וקל לקריאה.

הרעיון והתכנית (10 נקודות)

לכל תצוגה באגף הגלויות צריך להיות רעיון ברור הבא לידי ביטוי בכותרת ובתכנית שלה. רעיון כזה יכול להיות:

- גיאוגרפי - לדוגמה מבנים בולטים בירושלים או החיים במדבר יהודה.
- תימאטי - לדוגמה רכבות, ציפורים או בתי כנסת.
- מכנה משותף - לדוגמה עבודות של צלם מסוים או הוצאה לאור ספציפית.

הכותרת של התצוגה צריכה לשקף את הרעיון המנחה שלה. התכנית צריכה להיות בנויה בצורה הגיונית, להקיף את כל ההיבטים של הנושא, להכיל פרקים ופרקי משנה המסודרים בצורה הגיונית ואשר יש להם משקל יחסי מאוזן. לתצוגה צריך להיות דף פתיחה מושך, הכולל את הכותרת והתכנית ומכוון את הצופה לתצוגה עצמה. יש לבחור גלויה אטרקטיבית לדף זה, כדי למשוך את תשומת ליבו של המבקר בתערוכה. בנוסף, יש לנצל את דף הפתיחה כדי להגדיר את סוגי הכיתוב השונים (כתב שונה לסיפור לעומת המידע הטכני) ואת הדרכים לסמן נדירות.

גלוית שנה טובה שהודפסה בגרמניה והופצה בארה"ב על ידי חברת Hebrew Publishing 20 (מאוספו של הדי אור)

יש להבדיל בין גלויות (picture postcard), עליהן יש להדביק בול לצורך משלוח, לבין דברי בולים (postal stationery או postal card) המונפקים על ידי הדואר, ואשר עליהם מודפס הבול. דברי בולים הם פריטים בולאיים הראויים לתצוגה בכל אחד מהאגפים של תערוכת בולים. לעומת זאת הגלויות מותרות לתצוגה אך ורק במסגרת המדור החדש. גם המשפט ההפוך הינו נכון: באגף הגלויות מותר להציג רק גלויות, ואין להציג בו דברי בולים. בנוסף מותר להציג חומר ארכיוני הקשור לייצור הגלויה, כגון העבודה המקורית ממנה נוצר האיור או הדפסות ניסיון.

לצרכי תצוגה, גלויות חייבות להכיל איור, אשר יכול להיות מצולם, מצויר ידנית או מודפס. לרוב גלויות עשויות מקרטון דק, אך קיימות גם גלויות העשויות מעור, מאלומיניום ומעץ. ברור שהכללה של פריט כזה בתצוגה מעניקה לה עניין נוסף.

מדור הגלויות מתמקד בצד התמונה של הגלויה ולא בצידה האחורי. הכוונה היא להתייחס למה שרואים בתמונה ולא לתעריפי המשלוח או נתיבי הדואר. לכן לעולם נציג את הגלויה כאשר התמונה היא כלפי מעלה, ובמקרה הצורך (אם ברצוננו להתייחס למידע המופיע שם) נציג בצילום מוקטן את צידה האחורי.

שיטת הניקוד

כמו בכל אגף של תצוגה תחרותית, גם באגף הגלויות נקבעו קריטריונים ברורים לקביעת הניקוד. כל תצוגה תימדד על פי ארבעה סעיפים:

- פרזנטציה - 5 נקודות
- הרעיון, התכנית והטיפול - 30 נקודות
- ידע ומחקר - 35 נקודות
- מצב ונדירות - 30 נקודות

הניקוד הסופי הוא, כמובן, סיכום הנקודות בסעיפים השונים, ובהתאם לכך תוענק לתצוגה מדליה, בדיוק כמו ביתר ענפי הבולאות. גם הקצאת המסגרות תעשה כמו בשאר הענפים - חמש מסגרות לתצוגה, ושמונה מסגרות לתצוגות שזכו במדליה מזהבת גדולה ומעלה ברמה הבינלאומית. קיימת גם אפשרות להציג אוסף במסגרת בודדת.

אנסה עתה להסביר ביתר פירוט כל אחד מסעיפי הניקוד.

פרזנטציה (5 נקודות)

זה הסעיף הפשוט ביותר. הכוונה היא לרושם הכללי שהתצוגה יוצרת, למידת המשיכה שלה למתבונן מהצד. העקרונות אינם שונים מאשר ביתר ענפי הבולאות:

- הדפים - אין להשתמש בדפים צבעוניים מידי, המסיחים את הדעת מהעיקר, שהן הגלויות המוצגות. מותר להשתמש בדפי A3, A4.
- עיצוב הדפים - מומלץ לגוון מעט את העיצוב ולא להשתמש בעיצוב אחיד (למשל: שתי גלויות זו מעל זו במרכז הדף) לכל

תל אביב, רחוב הרצל והגמנסיה

באגף הגלויות איננו עוסקים בתעריפים או בנתיבי העברת הדואר. אין צורך לציין נתונים לגבי הביול או החותמות, אלא במקרים הנדירים שבדרך זו אנו לומדים על תאריך ההדפסה או ההפצה של הגלויה.

מצב החומר (10 נקודות)

גם זה סעיף פשוט להבנה: אנו מצפים לראות גלויות במצב הטוב ביותר האפשרי. במידה ומדובר בגלויות חשובות ונדירות ניתן להציג אותן גם במצב טוב. בכל מקרה אחר יש להציג גלויות במצב מצוין בלבד – בלי פינות קרועות, קפלים, כתמים וכיוצא באלה. שימו לב כי גלויות מלפני המצאת הגב המחולק עשויות להכיל כיתוב גם על צד התמונה, עובדה שאינה גורעת ממצבם.

נדירות (20 נקודות)

נדירותה של גלויה קשורה הן לכמויות ההדפסה והן לקושי בהשגתה. ניתן להיעזר כאן הן במקורות ביבליוגרפים והן בניסיונו של המציג: אם המציג יודע מניסיונו כי גלויה מסוימת היא נדירה עליו לציין זאת. אם, למשל, המציג אוסף את נושא התצוגה במשך שנים רבות ובכל השנים הללו הוא נתקל רק בשלושה עותקים של גלויה מסוימת עליו הרי שיש בכך עדות לנדירות הגלויה.

הסיכון והסיכוי

ברור לחלוטין שכמו בכל חידוש גם לאגף הגלויות יהיו "חבלי לידה", שיתבטאו בתנודתיות בתוצאות. על ציבור האספנים לקבל זאת בהבנה. גם עבור השופטים זהו אגף חדש, וגם להם יש עקומת למידה.

מצד שני, וזה הרבה יותר חשוב, יש כאן סיכוי של ממש לפתוח את שערי הבולאות בפני ציבור חדש. בארץ יש קהל בלתי מבוטל של אספני גלויות, ולחלקם יש חומרים נדירים ומרתקים. עבור אספנים אלה יש כאן הזדמנות פז להציג את אוספיהם. במיוחד נשמח לראות אוספים בנושאים יהודיים וישראלים מובהקים, כגון בתי כנסת או נופי ארץ ישראל בראשית המאה העשרים. ■

הטיפול בנושא (20 נקודות)

הטיפול בנושא נבחן לאורך דפי התצוגה. הגלויות המצגות צריכות להתאים לסיפור ולהדגים את כל הנקודות החשובות שלו. הטקסט הנלווה צריך להסביר את הגלויות אך לא להשתלט עליהן. בנוסף, יש לכלול טקסט למידע טכני תוך שימוש בגופן (פונט) נפרד.

ידע ומחקר (35 נקודות)

הידע והמחקר של האספן באים לידי ביטוי הן ביחס לנושא התצוגה והן ביחס לגלויות אותן הוא אוסף. הניקוד הניתן בסעיף זה מבטא את הידע בשני התחומים גם יחד.

ידע בנושא בא לידי ביטוי בתוכנית ובפיתוח. אספן בעל ידע יכול לתצוגה שלו פרקים או תתי פרקים שאינם טריוויאליים, ומעידים על הידע העמוק שלו. ידע גם ניתן להפגין לאורך עמודי התצוגה באמצעות הטקסט ומידת הקשר שלו לגלויות המוצגות.

ניתן להפגין ידע אודות גלויה באמצעות ציון שנת ההדפסה, שם המוציא לאור, שם הצלם, שיטת היצור ושיטת ההפצה. אין צורך לציין את כל אלה לגבי כל גלויה בנפרד! הידע נמדד לא על סמך פריט בודד, אלא באמצעות הפגנתו הצורה נאותה לכל אורך התצוגה. בכל מקרה הפגנת ידע מחייבת יותר מאשר המידע הבסיסי המודפס על גבי הגלויה עצמה.

נדגים את הידע אותו יש להפגין באמצעות בחינת התמונה שעל גבי הגלויה. התמונה יכול להיות מצוירת על ידי אמן או מבוססת על תצלום. אם מדובר בציור הרי שלאחר שהציור הושלם האמן יצר אותו על גבי אבנים – אבן אחת (לוחות?) לכל צבע בהדפסה. אם מדובר בתצלום הרי שקיימות שתי אפשרויות בסיסיות: יתכן והתצלום הודפס ישירות על גבי הגלויה או שמהתצלום הוכן לוח הדפסה אשר ממנו הודפסו הגלויות (תהליך דרשליבי). המציג בעל הידע יפגין התייחסות לשיטות ההדפסה בנקודות רלוונטיות לאורך התצוגה.

חשוב גם להבהיר מה אינו נחשב כאן כידע אותו ראוי להפגין:

קבר רחל – גלויה שהודפסה והופצה על ידי האחים אליהו. התמונה עליה מבוססת הגלויה צולמה לפני 1901. הצילום המקורי היה בשחור לבן והצבע הוסף בשלב ההדפסה עשרים שנה מאוחר יותר (מאוספה של ד"ר דליה לוי-אליהו)

טעות של 8,000 מיילים בכתובת

מאת: אביב רויכמן (מתוך הניו יורק טיימס)

הגליונית המתוקנת - הבול הנכון ממוקם במרכז השורה התחתונה

התמונה שבו השתמש הדואר הבריטי הציגה חיילים אמריקנים על ציודם כולל אלונקות בגינאה החדשה ההולנדית במאי 1944, שבועות מספר לפי הנחיתה בנורמנדי. התמונה צולמה על ידי משמר החופים של ארה"ב וזאת על פי אתר האינטרנט של מוזיאון מלחמת העולם השנייה בניו אורלינס, המחזיק בתצלום המקורי. העניין הפך לבדיחה ברשת וגולשים החלו להעלות תמונות של חיילים נופשים בחוף הים וכן תמונות של חיילים היורדים מספינות ויקינגיות... אבל היו גם אחרים שהצרו על הפגיעה והעלבון בוותיקי מלחמת העולם השנייה ובבני משפחותיהם. הדואר המלכותי הבריטי הודיע כי הטעות התגלתה לפני הדפסת הבולים. ואכן הנפקת הבולים ב-6.6.2019 (בדיוק ביום הפלישה) לא כללה את הבול האמור. ■

הדואר המלכותי הבריטי נוהג להתנצל בדרך כלל על אובדן חבילות או על משלוח מכתבים לכתובת שגויה. אבל שגיאה בעיצוב של בול להנצחת יום השנה ה-75 ל-D-Day, הוא יום פלישת כוחות הבריית לאירופה הכבושה, הביאה להתנצלות רבת פני ותיקי מלחמת העולם השנייה ובני משפחותיהם. בסוף דצמבר 2018 הודיע הדואר הבריטי על סדרה מיוחדת שתונפק לכבוד יום הזיכרון לפלישה לנורמנדי. הסדרה המיועדת להנפקה הופצה בין השאר גם ברשתות החברתיות. בין בולי הסדרה היה בול שבו נראו חיילים יורדים מכלי שיט אל החוף. אבל החוף המוצג היה בגינאה החדשה ההולנדית (כיום חלק מאינדונזיה) ולא בנורמנדי שבצרפת. חדי עין ומביני עניין עלו מייד על הטעות. כך למשל, חברת טיולים מהאי ג'רסי, מול חופי בריטניה ציינה בטוויטר בהתייחסה לתקיפה האמפיבית שתוארה בעיצוב הבול, כי המשחתת LCI-30 המופיעה בבול לא השתתפה כלל בנחיתה בנורמנדי.

הבול השגוי - חיילים בגינאה החדשה

תערוכות בולים מתוכננות לשנת 2019-2020

שם התערוכה	מיקום	תאריכים	סטטוס
NORDIA 2019	נורבגיה	23-25/8/2019	הכרה של FEPA
SINGAPEX 2019	סינגפור	31/7-4/8/2019	הכרה של FIP
EFIRO 2019	רומניה	19-21/9/2019	תערוכה מקדימה ל-BALKANFILA
PLOVDIV PHILA 2019	בולגריה	17-20/10/2019	בתמיכת FEPA
OVEBRIA 2019	אוסטריה	18-20/10/2019	הכרה של FEPA
ESTP 2019 תימאטית	איטליה	22-24/11/2019	הכרה של FEPA
NZ2020	ניו זילנד	19-22/3/2020	בחסות FIAP
LONDON 2020	בריטניה	2-9/5/2020	בחסות FIP
JAKARTA2020	אינדונזיה	5-10/8/2020	בחסות FIP
NORDIA 2020	שוודיה	4-6/9/2020	הכרה של FEPA
BALKANFILA 2020	רומניה	17-20/9/2020	הכרה של FEPA
CAPE TOWN 2021	דרום אפריקה	17-20/3/2021	בחסות FIP

חגיגות 300 שנה ליסוד העיר ליבאו (LIBAU) וההיבט היהודי-בולאי

מאת: יהושע אלישיב

מתוך כל הכמות המונפקת, רק שליש מהבולים המנוקבים הגיעו לבתי הדואר לצורך מכירה לציבור הרחב. שני השלישים הנותרים וכל הגיליונות הלא מנוקבים נמסרו לידי עירייה להמשך המכירה.

בולי הזיכרון הללו התקבלו בהתלהבות רבה על ידי אספנים בלטביה עצמה ומחוץ לגבולותיה. סוחרי בולים שפעלו בעיר התחילו להציע את הסדרה לסוחרים וקונים פרטיים בחו"ל. בדוגמה המצורפת ניתן לראות את אחת משיטות השיווק: הצעה של סוחר בולים בשם אמיל טוניגס לבית מסחר בולאי בברלין לקניה בסיטונות.

בשנת 1925 חגגה העיר ליבאו שבלטביה 300 שנים להיווסדה. ליבאו, או בשמה הלטיבי ליאפיה (Liepāja), הייתה במשך שנים רבות העיר שנייה בגודלה בלטביה ועיר נמל בינלאומית. לרגל המאורע הונפקה סדרת בולי זיכרון בת 5 בולים המוקדשת לנופיה ומבניה החשובים של העיר. על כל בול התנוססו שני מחירים: המחיר הנומינלי לשימוש דוארי ומחיר קניה ששיקף תוספת עבור קופת המדינה והעיר.

סדרה מנוקבת

EMIL THONIGS
Post-Office-Stamps
LIBAU, Latvija P.O. B.91
Telephone: 277.

Libau, September 1925.

Dear Sir(s)

I herewith beg to offer you as far as the stock is finished
Latvija, Libau Town Jubilee stamps 1925/1925.

Total issue	5 val cut 6/12, 15/25, 25/35, 30/40 & 50/60 sant. at	price per set		
		if 1 set	8 sets	25 sets
1,500 sets	5 val perforated do	16/-	16/-	—
20,000	3 " " " do	4/-	3 10	3/8
40,000	2 " " " 6/12, 15/25, 25/35 santimes at	—	—/11	—/10
60,000	2 " " " 6/12 & 15/25 santimes at	—	—/6	—/5 1/2

all postfresh, stamped or addressed against remittance of the amount in question in Sterling or Dollars per letters rekom.

Yours faithfully Emil Thonigs.

References: Gebr. Senf. Leipzig * Theodore Champion, Paris * Zumstein & Cie Bern.

הבול הראשון בסדרה בערך נקוב של 6 סנטים (santim) מנציח את הנמל, בול 15 סנטים, את בניין העירייה, 25 סנטים, את מבנה הספא המקומי, 30 סנטים, את כנסיית אנה הקדושה והבול האחרון בערך נקוב של 50 סנטים מתאר את סמליה של העיר. אל הבול זה אתייחס בהמשך. סדרת הבולים הונפקה בכמויות שונות שנעו בין כ-60,000 עותקים לבול של 15 סנטים ועד כ-25,000 עותקים לבול של 50 סנטים. נוסף על כך 1,500 בולים הונפקו בגרסה ללא ניקבוב – רק גיליונות של 100 בולים לכל ערך נקוב.

EMIL THONIGS.
Libau — Latvia — Box 91.

Drucklos fertig!
Postkarte. — Karte postale.

Herrn

H. Nissel, Briefmarken, Grünstr. 5
Berlin-Pankow
Deutschland.

Telegramm-Adresse: "SCINOT".
Bankerst: Rigas Commerzbank, Libau Branch.

סדרה לא מנוקבת

גלוית שיווק שנשלחה מסוחר הבולים

סדרה מלאה לא משוננת על גלוייה

וכעת לבול האחרון בסדרה, בערך הנקוב הגבוה ביותר 50 סנטיים. כאן אנו מגיעים לנקודה היהודית. בול זה הוא בעל עניין לאספני יודאיקה ובמיוחד לאלה שמתמקדים בסמלים יהודיים. בחלק התחתון של הבול בפניה השמאלית מצוי ציור של מגן דוד. בכדי להסביר עניין זה אתן סקירה היסטורית קצרה.

מגן דוד בפניה השמאלית של הבול

ההתיישבות היהודית בליבאו החלה בשנת 1795, ועד מלחמת העולם הראשונה כמות היהודים והשפעתם על כלכלת העיר הלכה וגדלה. לשיא הפריחה הגיעה הקהילה בשנת 1925 ועל פי מרשם התושבים התגוררו אז בעיר 9851 יהודים שהיוו 16% מתושביה. השפעתם על כלכלת העיר והמדינה הייתה גדולה בהרבה ממספרם היחסי באוכלוסייה. רק לדוגמה: שליטתם בתעשייה, בנקאות ומסחר של העיר הסתכמה בכ-40 אחוזים. זו הסיבה שליד סמלה של העיר, עוגן הימאים, ומבנה של מפעל – מונחת גם חבילה גדולה וסמל מגן דוד עליה.

זה הצד ההיסטורי של הבול, אולם יש גם פן פילטלי מעניין ביותר. בשדה מספר 19 של הגליון בן 100 הבולים התגנבה טעות "מצערת": במקום האות R במילה PARDOSANAS (מכירה בשפה לטבית) מצויה האות P שהופכת את המילה לשגויה – PAPDOSANAS.

השימוש הדוארי (לא פילטלי) של בולי הסדרה היה יחסית מוגבל. ההסבר לכך פשוט: אנשים פרטיים סרבו לשלם את התוספת הגבוהה יחסית והעדיפו ביול רגיל וזול על פני ביול "מהודר" ויקר. רק לעיתים רחוקות ניתן למצוא מעטפה מסחרית עם בול בודד או מספר בולים שהביול שלהם תואם את תעריף המשלוח.

מעטפה מסחרית מבוילת על פי התעריף הנכון

לעומתם, אספני הבולים אהבו מאוד את הסדרה ושלחו לא מעט מכתבים, כאשר כל הסדרה מפארת את פני המעטפה או הגלויה. לצורך החתמת הבולים הוכנה חותמת מיוחדת עם כיתוב "300 LIEPAJA 300" שהייתה בשימוש תקופה ממושכת למדי במהלך שנת 1925.

סדרה מלאה מנוקבת על מעטפה לאסטוניה

מעטפה עם בול שגוי

עד כאן סיפורה של סדרה אחת שהונפקה על ידי מדינה אשר הספיקה להדפיס כמות מוגבלת של הנפקות בין השנים 1918-1940. בשנת 1991 עם התפרקותה של ברית המועצות, לטביה חזרה להנפיק בולים, כולל מספר פריטים בנושא היודאיקה. ■

צמד בולים עם שגיאה בבול השמאלי

מבט מקרוב

טעות זו בגרסתה המשווננת הפכה למושא צייד של אספני הבולים בלטביה כיוון שקיימים רק 255 עותקים מנוקבים מסוג זה. הבול הלא מנוקב עם טעות זהה קיים ב-15 עותקים בלבד. קרוב לוודאי שזה הבול היקר ביותר של הרפובליקה הראשונה של לטביה. במכירה פומבית של חברת HEINRICH KOEHLER בשנת 2015 נמכרה צמדה של 4 בולים הכוללת את הבול השגוי בכ-12,500 יורו (כולל עמלה) – מחיר שיא עבור פריט לטבי בודד. ניתן למצוא בול עם שגיאה גם על מעטפה. עד עכשיו ידוע על שתי מעטפות כאלה והן יוצאות דופן בגדירותם.

תודה על תרומת בולים לנוער

- שוש מזור – קריית מוצקין
- ראובן מידן – כפר סבא
- פאול שוורץ – בארשבע
- גרוסמן רות – הרצליה
- אלון גבע – רמת השרון
- מאירה יערי – גבעתיים
- אשל סלומון – עומר
- שושנה רימון – חיפה – לזכרו של ד"ר ירי רימון ז"ל
- אורן גיזופלד – תל אביב
- משפ' תיאודור – רמות השבים
- יהודית האן – לזכרו של אוריאל נחום האן ז"ל
- זידנר אלברט – ראשון לציון
- רוטברגר ברוך – קריית שמואל
- חנן צוויג – הרצליה
- בומשטיין חיים בשם סיון – רמת השרון
- ד"ר יוסף כספי – על ידי משה רומנו
- שביט אלי – על ידי משה רומנו
- כדורי עזרא – תל אביב

תודה מיוחדת למר משה בורשטיין על השלמת בולי אוסף ה־UPU בהתאחדות בולאי ישראל

צימדה פינתית עם שגיאה

”ויה סיביר“: בין תקווה לשואה – מכתבים של פליטים יהודים*

מגרמנית: אלי ובר

תפקד ככזה. גטו שנחאי נכלל ברשימת הגטאות שהיו תחת הכיבוש הגרמני ותושביו הוכרו על ידי משרד האוצר הגרמני כזכאים לקצבת ביטוח סוציאלי מגרמניה בדומה לתושבי הגטאות באירופה – החל מגטו ורשה ולודג' וכלה בגטאות הפתוחים באמסטרדם, סלוניקי, סופיה ולאחרונה גם פלובדיב שבבולגריה.

תוך כדי עבודת המחקר הבולאי, המפנה זרקור לעבר מרחבים רחוקים של זמן ומקום בתולדות השואה, כותב המאמר, אקסל דורנבאך מתייחס גם לדקויות מעוררות מחשבה ואשר היו יכולות להתקיים רק בקונסטלציות מדיניות מורכבות כל כך. לדוגמה הוא מציג גלויה שנשלחה משנחאי לברלין ועליה בול סיני שעליו מצוירת מפת סין ודגלי סין הלאומית וארה”ב, גלויה זו הגיעה לגרמניה ושם הוטבעה בחותמת הצנזורה של הרייך הגרמני שבמרכזה צלב קרס והנשר של הרייך ה-3. המחבר מתאר את הגלויה הזאת במשפט קצר ”הבול והחותמת מייצרים ביניהם קונטרסט”.

המעבר דרך סיביר התאפשר בשל הסכם ריבנטרופ-מולוטוב – הברית הפוליטית שנחתמה בין רוסיה לגרמניה בשנת 1939. סיטואציה גיאופוליטית זאת אפשרה את מעבר המכתבים דרך רוסיה. תנועת המכתבים ממרכז אירופה למזרח הרחוק נעשתה בדרך כלל דרך הים או בדואר אוויר דרך ארצות הברית ומשם לסיין, אך בתקופה זאת חליפת דברי הדואר נעשתה בדרך יבשתית – מסיביר לכיוון מזרח. מכתבים וגלויות שנשלחו על ידי היהודים מאיזורי הכיבוש הגרמנים באירופה לשנחאי עברו תחת ידי הצנזור הגרמני. שפת הכתיבה הייתה חייבת להיות גרמנית. בצילום נראית גלויה שנשלחה

אחרונה אנו עדים להתקרבות והידוק יחסי העבודה בין התאחדות הבולאים הגרמנית לבין ההתאחדות בולאי ישראל. מגמה חיובית זאת זו משפיעה גם על אופי המאמרים המופיעים ב־פילטלי (Philatelie) ירחון הבולאות של ההתאחדות הגרמנית

בגיליון שיצא לאור בחודש מרץ השנה, מוצאים בין דפי העיתון את חלקו הראשון של המאמר ”דרך סיביר”: בין תקווה לשואה – מכתבים של פליטים יהודים. מאמר זה שאליו אתייחס בהמשך, הוא האחרון והעדכני במסגרת מאמרים העוסקים בבולאות יודאיקה. מאמר נוסף בשם ”ישראל – הדרך לעצמאות” היה הנושא העיקרי בגיליון הקודם והוא הודפס בשלושה חלקים בהמשכים. על החשיבות שמייחס עורך העיתון למאמר ”דרך סיביר”: בין תקווה לשואה ניתן ללמוד מהכותרת המודגשת המופיעה על שער הגיליון הנוכחי. כמו כן כדאי לשים לב לשימוש במילה שואה – סממן נוסף המעיד על הרגישות והאמפטיה לנושא.

המאמר דן בפליטים יהודים שנמלטו מגרמניה, מפולין והארצות הבלטיות שנכבשו על ידי הגרמנים, והגיעו לשנחאי שבסין החל משנת 1937. ב־18 בפברואר 1943 הוקם בשנחאי ”אזור מיוחד המיועד לפליטים חסרי מדינה” וכל מי שהגיע לעיר לאחר 1937 צווה לעבור לגור בו תוך שלושה חודשים. אף שהמקום לא נקרא גטו, בפועל הוא

* Axel Dorrenbach, “Via Siberia” – Zwischen Hoffnung und Shoa – Briefe jüdischer Flüchtlinge, Philatelie 501 Mar. 2019

הבולים המודבקים על גבי פריטי הדואר (סינים, יפנים, גרמניים, מארצות הכיבוש באירופה) כמו גם חותמות הדואר והצנזורה מאפשרים לעקוב אחר ההיסטוריה הדוארית של יהדות שנחאי - פרק נוסף ועגום בתולדות עמנו בתקופת השואה. ■

מטרונב שבפולין ללאו לייב בשנחאי והיא כתובה בגרמנית. לו הייתה הגלויה נכתבת הגלויה בידיש לא היה הצנזור מעביר את הגלויה ליעדה.

מובן מאליו שביוני 1941 בעקבות מבצע ברברוסה לכיבוש רוסיה הסובייטית, נפסקה העברת המכתבים משנחאי לאירופה הכבושה. לדאבוני, מסיבה זאת אין מכתבים מגטו שנחאי (שהוקם ב־1943) אולם מבחינת היודאיקה, המכתבים והגלויות המתוארים במאמר,

הספרייה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה בימי חמישי בין השעות 09:00-16:00.
לחברי ההתאחדות – השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות.
לקהל הרחב – עיון במקום.

**רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',
טל': 03-6295547**

Romano House of Stamp Sales Ltd.

רומנו בית מכירות בולים בע"מ

מכירות פומביות של: בולים, מעטפות, גלויות, אוטוגרפים, שטרות ומטבעות ישראל והעולם, יודאיקה ושואה. יואן בלעדי לאביזרי ואלבומי "LINDNER" גרמניה

כתובתנו: דיזינגוף סנטר, תל אביב קומה 2 חנות מס': B-245
 ת.ד. 23274 תל אביב, מיקוד: 61231
 שעות פתיחה: א-ה: 9:30-19:00, ו': 9:30-15:00
 Website: www.romanoauctions.com
 Email: Romanostamps@gmail.com
 טלפון: 03-5250119
 טלפון/פקס: 03-5282790

משב רוח מרענן במועדוני הבולים

משה רימר במפגש מועדון איל"ת במוזיאון ארץ ישראל

מרכז פעילות שוקק חיים והתערוכה היוותה מוקד עניין לבאים בשערי המקום.

בנוסף לכך, במוצאי יום השואה התקיימה הרצאתו של לורנס פישר "האנטישמיות בראי הבולאות" ונכח בה קהל מתעניין של למעלה מ-50 אישה ואיש.

פעילותה של איל"ת – האגודה הישראלית לבולאות נושאת מתמקדת בעיקר בשני מישורים. הוצאה לאור של הרבעון נושאון ומפגשי הרצאות במוזיאון ארץ ישראל. בחודש שעבר התקיימה הרצאתו של מנחם לדור בנושא ריגול על בולים, והחודש נושא המפגש היה תעריפי הדואר בתקופת האינפלציה. פריטים מעניינים מאוספיו של ד"ר יוסף ואלך "נעורו לחיים" ועובדו לכלל הרצאה על ידי משה רימר שכהרגלו ריתק את קהל החברים והאורחים. ■

תאחדות בולאי ישראל מודעת לחשיבות של פעילויות האגודות הבולאיות הפרושות בארץ שמשמשות בעצם כזרוע הבלתי אמצעית למתן שירותי מידע, מפגשים מקצועיים, החלפת דעות ובעצם יצירת מסגרת חברתית בולאית למתעניינים בנושא.

מוטי לייפר, מזכיר התאחדות הבולאים בכפר סבא, מכבד גם בשובל הנוכחי. לקראת יום השואה הוא יזם תערוכה בנושא השואה. על קירות בית התרבות ע"ש רייזל, מקום ההתכנסות הקבוע של חברי האגודה, נפרשה התצוגה "בולים מתעדים שואה", פריטים מאוספו של אריה שוהם. בית התרבות בכפר סבא הוא

מוטי לייפר וידיד בתערוכה "בולים מתעדים שואה" בבית רייזל כפר סבא

איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

Ayelet - The Israeli Association for Thematic Philately

איל"ת היא עמותה המאגדת בולאים מכל הארץ, האוספים בולים ודברי דואר על פי נושא.

* חברי איל"ת מקבלים את פרסומי האגודה:

<< חוברת "נושאון" - יוצאת לאור ארבע פעמים בשנה. במידע בולאי על אספנות נושאת, נושאי איסוף וחומר בולאי;
<< עיתון "שובל" של התאחדות בולאי ישראל.

ranb2000.wix.com/ayelet

* מפגשי חברים והרצאות פעם בחודש.
* מכירות פומביות לחברי האגודה בלבד.
* הדרכה וסיוע מקצועי לתצוגה בתערוכות בולים בארץ ובח"ל.
* הזכות להנות משרותי הספרייה הבולאית העשירה של התאחדות בולאי ישראל.

ניתן לקרוא חומר נוסף באתר איל"ת בכתובת הבאה או באמצעות QR-Code:

סיפורם של הבולים הזמניים בבגדד

מאת: לילך גלעד

פריטים – בולים ומעטפות ואף מתייחס בפרק האחרון של הספר לזיופים.

כקוריוז משך את תשומת לבי מברק שנשלח ב־3 באפריל 1917 מארמון בקינגהאם בבקשה לשלוח להוד מעלתו דוגמאות של בולים אלה עם העדפה לרביעייה הפינית של כל וריאנט – ככה זה כשהמלך אוסף בולים!

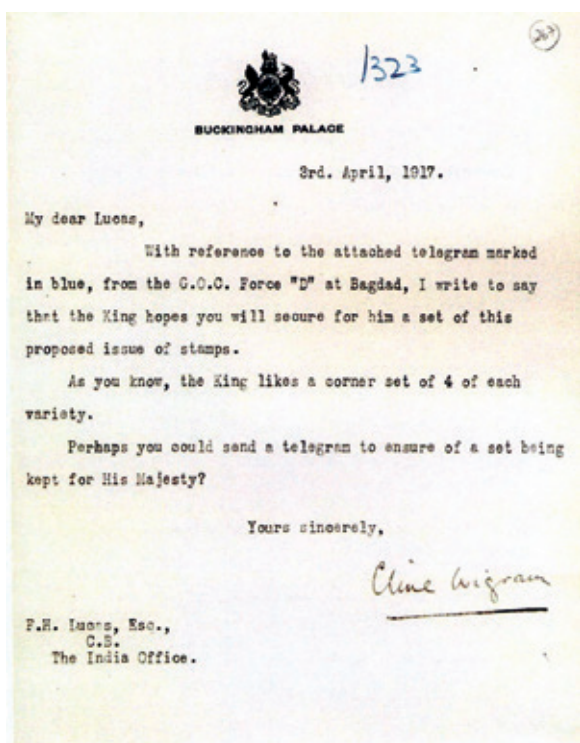

Fig. 2.9 Letter from Buckingham Palace dated 3 April 1917. (Courtesy of The Oriental and India Office Collections, The British Library)

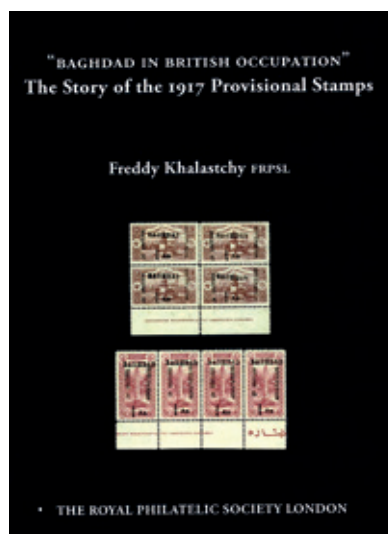
זאת היא עבודת המחקר המקיפה ביותר שנכתבה עד כה על הבולים הזמניים של בגדד ועל פי המחבר הספר נכתב כהוקרה להיסטוריה הבולאית של עירק.

הספר מודפס בפורמט מהודר, כתוב באנגלית, כריכה קשה, 321 עמודים ותצלומים צבעוניים באיכות מעולה.

על המחבר: פרדי חלסצ'י, מחבר הספר, נולד בשנת 1959 בבגדד למשפחה יהודית מכובדת כשנה לאחר שהמלך פייסל השלישי נרצח וכוננה הרפובליקה. בעקבות השלטון החדש הורע מצב היהודים במדינה וכעבור מספר שנים היגרה המשפחה ללונדון, חלסצ'י החל לאסוף בולים בגיל 10 וחזר בגדול לתחביב בגיל 27 כאשר הוא מתמחה בבולי עיראק. על אוספו בנושא בולי הכיבוש הבריטי בעיראק זכה במספר מדליות זהב ובגראנד פרי. הוא חבר במועדון מונטה קרלו היוקרטי, האגודה המלכותית לונדון ועוד. ■

פרדי חלסצ'י 2017, בגדד בזמן הכיבוש הבריטי – 1917, סיפורם של הבולים הזמניים. בהוצאת האגודה הבולאית המלכותית לונדון

Freddy Khalastchy FR SPL 2017, "BAGHDAD IN BRITISH OCCUPATION" The Story of the 1917 Provisional Stamps. The Royal Philatelic Society London

ב־11 במרץ 1917, מלחמת העולם הראשונה, בגדד שהייתה תחת השלטון העות'מאני, נופלת לידי כוחות הכיבוש הבריטים. ב־1 בספטמבר 2017 שולח סיר פרסי קוקס, קצין הקישור הבריטי הבכיר בעירק מזכר למלך ג'ורג' החמישי בו הוא מיידיע אותו ומוסר לו פרטים לגבי הדפסת רכב שתבצע על מלאי של כ־15,000 בולים שנתרו אצל סוחרי בולים ובסניפי דואר מחוץ לעיר בגדד לאחר שהתורכים

השמידו את הבולים שהיו בשימוש בתקופת שלטונם. מלבד ההיבט הדוארי של הדפסת הרכב, "בגדד תחת הכיבוש הבריטי", להנפקת בולים אלו היה גם מניע פוליטי והשפעה תודעתית ציבורית בנוגע לכינון השלטון הבריטי בבגדד.

בולי בגדד הזמניים היו מבוקשים תמיד על ידי אספני עיראק והקולוניות הבריטיות מכיוון שמדובר בבולים הראשונים שהונפקו בעירק והיו בעלי משמעות היסטורית-בולאית. תוך 17 יום אזלו כל הבולים מסניפי הדואר ומסיבה זאת ערכם המסחרי היה גבוה כבר מההתחלה. הביקוש הרב לבולי בגדד הביא לתופעה נרחבת של זיוף הבולים עד כדי כך שאספנים רבים נרתעו מלרכוש אותם וסוחרי בולים לא היו מעוניינים לכלול אותם במלאים שלהם. מספר מאמרים בנושא זה פורסמו במשך השנים אבל עד כתיבת ספר זה לא נעשתה עבודת מחקר מפורטת. בולי בגדד לא זכו בעבר לתשומת הלב הראויה, לא ידוע בבירור כמה בולים ומעטפות הונפקו ואין הסכמה לגבי טעויות והתשניות שהתגלו בהם.

בספר עב כרס גדוש בצילומים מציג המחבר תחקיר מפורט לגבי הרקע ההיסטורי והפוליטי להנפקה זאת, מביא מסמכים ותכתובות בין נציגי הממשל בעיראק והמלך באנגליה, מציג ומנתח מאות

עדכון קטלוג בולי ישראל

הנפקות מאי-יולי

בטבלה מופיעות העמודות הבאות: מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול – לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל.

5.90	23.60	23.60	23.60	11.80 ₪	2545
		25.60			☒

1/5/2019

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל MEMORIAL DAY 2019

מאז יום הזיכרון תשי"ב (1952) חתומה שורה ארוכה של נשיאים, ראשי ממשלה ושרי ביטחון על איגרות אישיות למשפחות השכולות וטובי האומנים בארץ נוטלים חלק בעיצוב הבולים והמעטפות. עיצוב הבול משקף את מילות השיר "מה אברך" של רחל שפירא.

1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2544
		7.00			☒

1/5/2019

הבה נגילה HAVA NAGILA

"הבה נגילה" הוא פזמון עברי, מהמפורסמים ביותר בעולם, כמעט תעודת זהות של הזמר העברי. את המילים חיבר ככל הנראה צבי אידלסון עם תלמידיו מבית ספר למל והוא כנראה השיר העברי הידוע ביותר בעולם.

1/5/2019

העיתונות המודפסת בארץ ישראל PRINTED PRESS IN ERETZ ISRAEL

עיתונות מודפסת קיימת בא"י מאז 1863 – רובה בעברית. עיתון יומי ראשון ראה אור בשנת 1908 אולם צמיחה רחבה של עיתונות החלה רק לאחר מלחמת העולם הראשונה. בסדרה שלושה בולים: הארץ, דואר היום יצאו לאור ב-1919 ודבר בשנת 1925.

2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2546
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2547
2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2548
6.30	24.60	24.60	24.60	12.30 ₪	סדרה
		26.60			☒

1/5/2019

יונקים בסכנת הכחדה
ENDANGERED MAMMALS IN ISRAEL

הרס בתי גידול הוא הבעיה החמורה ביותר של חיות הבר בעולמנו היום. השממה והשדות "נכבשו" בבטון ומלט והם מקשים על חיות הבר בישראל לקיים אוכלוסיות בנות קיימא. שלושת היונקים המופיעים בבולים הללו הינם: שועל חולות, נמנמן עצים וקיפוד חולות – אלה פעילים בעיקר בשעות הלילה ורק לעיתים נדירות פוגש בהן האדם.

2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2552
		10.20			✉

8/5/2019

ישראל-סינגפור הנפקה משותפת 50 שנה
ליחסים הדיפלומטיים
ISRAEL-SINGAPORE - JOINT ISSUE

השנה מציינים 50 שנות יחסים דיפלומטיים, ידידות ושיתוף פעולה בין ישראל לסינגפור – יחסים שראשיתם בימים הראשונים לכינונה של סינגפור. היחסים הבילטרליים שבין ישראל וסינגפור מבוססים על ערכים משותפים וידידות בין שתי מדינות קטנות, המתמודדות עם אתגרים דומים וחוצבות להן מקום בזירה הגלובלית.

1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2549
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2550
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2551
3.90	15.00	15.00	15.00	7.50 ₪	סדרה
		17.00			✉
11.30	45.00	45.00	45.00	22.50 ₪	2551a
					גליון חריג

1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2553
3.70	14.80	14.80	14.80	7.40 ₪	2554
5.00	19.80	19.80	19.80	9.90 ₪	סדרה
		21.80			✉

1/5/2019

חגי עדות ישראל – חג המימונה
ETHNIC FESTIVALS IN ISRAEL - THE MIMOUNA FESTIVAL

מקורו של חג המימונה במסורת יהודי מרוקו והוא נחגג מדי שנה במוצאי היום השביעי של פסח. החג נועד לגבש את חברי הקהילה היהודית ולפתוח את הבית והלב בפני כל המעוניין להצטרף למעגל החוגגים.

3.70	14.80	14.80	14.80	7.40 ₪	2558
		16.80			✉

16/7/2019

תיירות בישראל
TOURISM IN ISRAEL

ישראל היא פנינת תיירות ועולם הטבע שלה הוא מהמגוונים ביותר על פני כדור הארץ. במספר שעות ניתן לעבור בין חורש שופע למדבר ומאזור הררי מושלג – לחוף ים טרופי. בסדרה שלושה בולים: לנדוד עם ציפורים – עמק החולה, לטבול בהיסטוריה – נהר הירדן ולהתמוג עם המדבר הקסום – מכתש רמון.

1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2559
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2560
1.30	5.00	5.00	5.00	2.50 ₪	2561
3.90	15.00	15.00	15.00	7.50 ₪	סדרה
		17.00			✉

* הבולים הודפסו בגיליון מקושט של 10 בולים ו-5 שבילים

16/7/2019

רכיבה על אופניים
CYCLING IN ISRAEL

בישראל רכיבת האופניים נמצאת במגמת עליה גדולה מתחילת שנות ה 2000 והינה תחביב, אמצעי תחבורה וספורט גם יחד. שלושת הבולים מייצגים רכיבת שטח, רכיבת כביש ורכיבה עירונית.

2.10	8.20	8.20	8.20	4.10 ₪	2555
2.20	8.60	8.60	8.60	4.30 ₪	2556
2.30	9.00	9.00	9.00	4.50 ₪	2557
6.60	25.80	25.80	25.80	12.90 ₪	סדרה
		27.80			✉

16/7/2019

פארק אריאל שרון
ARIEL SHARON PARK

פארק אריאל שרון משלב בתוכו את אחד הפרויקטים הגדולים בעולם בתחום השיקום הסביבתי. בפארק מגוון ביולוגי עשיר והוא פתוח לרווחת הציבור לפעילויות מגוונות של פנאי ונופש, חינוך ותרבות.

1/5/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל האוויר – עיט
ATM POSTAGE LABEL – A-4H SKYHAWK

תב114	שח2.50	8.00
-------	--------	------

5/5/2019

תווית דוארמט – אירוויזיון
ATM POSTAGE LABEL – EUROVISION SONG CONTEST

תב115	שח2.50	8.00
-------	--------	------

16/7/2019

תווית דוארמט- מטוסי קרב בחיל האוויר -קורנס
ATM POSTAGE LABEL – F-4E PHANTOM II

תב116	שח2.50	8.00
-------	--------	------

16/7/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל האוויר – נץ
ATM POSTAGE LABEL – F-16A FIGHTING FALCON

תב117	שח2.50	8.00
-------	--------	------

16/7/2019

גיליונית זיכרון כתובה
SOUVENIR SHEET – KETUBAH

גיליונית הזיכרון מציגה דוגמא לכתובה מודרנית המעוטרת באיורים מקוריים שמבוססים על מסורת רבת שנים. בלב הגיליונית עוצב מבנה דמוי שער ובמרכזו בול המעוגל בחלקו העליון. בצדי הבול נראה גם ניקוב אליפטי.

גלז2562	שח20.00	40.00
		42.00

תוויות ביול

1/5/2019

תווית דוארמט – מטוסי קרב בחיל האוויר – שחק
ATM POSTAGE LABEL – DASSAULT MIRAGE IIICJ

תב113	שח2.50	8.00
-------	--------	------

01/05/2019
חותמת יום הופעה
חגי עדות ישראל - חג
המימונה

01/05/2019
חותמת יום הופעה
ינקים בסכנת הכחדה
בישראל

01/05/2019
חותמת יום הופעה
העיתונות המודפסת בארץ
ישראל

01/05/2019
חותמת יום ההופעה
הבה נגילה

01/05/2019
חותמת יום הופעה
יום הזיכרון לחללי
מערכות ישראל

14/05/2019
חותמת אירוע
אירוויזיון 2019 - חצי גמר
ראשון

08/05/2019
חותמת יום הופעה
ישראל-סינגפור

05/05/2019
חותמת אירוע
אירוויזיון 2019

01/05/2019
חותמת יום ההופעה
עיט

01/05/2019
חותמת יום הופעה
שחק

16/07/2019
חותמת יום הופעה
רכיבת אופניים בישראל

13/06/2019
חותמת אירוע
70 שנה לבסיס 108

04/06/2019
חותמת אירוע
בסיס חיל האוויר שדה דב

18/05/2019
חותמת אירוע
אירוויזיון 2019 - גמר

16/05/2019
חותמת אירוע
אירוויזיון 2019 - חצי גמר
שני

16/07/2019
חותמת יום הופעה
קורנס

16/07/2019
חותמת יום הופעה
נץ

16/07/2019
חותמת יום הופעה
פארק אריאל שרון

16/07/2019
חותמת יום ההופעה
תיירות בישראל

16/07/2019
חותמת יום ההופעה
כתובה

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנה בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

ולדי פיש

הערכת שווי אוספי בולים, שטרות ומטבעות קנייה ומכירה
 הערכת שווי ללא עלות בבית הלקוח
 טלפון: 054-6511897
 רחוב החלוצים 21 תל-אביב
 Email: fishstamps1988@gmail.com

יריב האפט Yariv Haft

נייד: 050-9899098 Mobile:

קונה ומוכר בולי ישראל
 Buying & Selling Israel Stamps

ת.ד. 33320 חיפה 33213 P.O.Box 33320 Haifa
 דוא"ל: lotsofstamps1@yajoo.com e-mail:

אליק רינק

בולים ומטבעות
 קונה ומוכר

**רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 3554,
 טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,
 מען: 03-5227922**

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה,
 בולי הרשות הפלסטינאית

**מבצע אלבום 30 דף שורות שקופות רקע שחור
 תוצרת גרמניה LEUCHTTURM**

יבואן פסי HAWID

**רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871, ת.ד. 3059 תל אביב 6103001
 טלפון סלולארי: 054-5390225; אימייל: giladistamps@gmail.com**

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים – ישראל וחו"ל – מכירה, קניה, הערכה
 מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
 המבחר הגדול בארץ!!
 דיזינגוף סנטר ת"א חנות 224,
 טל/פקס. 03-5251552,
 דוא"ל: motib51@smile.net.il

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם
 ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים,
 זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
 נציג בלעדי של DAVO-MICHEL
**אלנבי 94 תל-אביב (במתחם)
 טל: 03-5605755; פקס: 03-5605430
 email: stamps.center@gmail.com**

דרור מדמוני

קונה ומוכר
 בולי ישראל, מנדט, התקופה העותומנית וקק"ל
 במחירים נוחים במיוחד
 (נמצא בישראל בכל חודש אי זוגי)
 Tel: 0031(0)641313616 972-52-8972275

**GAFNY'S STAMPS
 HOLYLAND**

Israel And
 Foreign Stamps
 Judaica – Banknotes

CELL: 052-5306315
 TEL: 03-5287543

**בולי גפני
 הולילנד**

בולי ישראל וחו"ל
 התקופה התורכית
 ושלטון המנדט

תל אביב
 דיזינגוף סנטר

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.
 רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231
 טל: 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145
 Email: sherman77@013.net.il

אלבום בולי ישראל לשנת 2018

• בולי ישראל הם מקור מיוחד ובלתי נדלה של ידע על אירועים, מקומות, נופים, אישים,

מסורת ומנהגים הקשורים למדינת ישראל

• באלבום מונצחים בבולי ישראל גם נושאים כלליים מן העולם הרחב

• בולים הם כלי חווייתי המעשיר ומגוון את תהליך ההוראה והופך את הלמידה להנאה צרופה

מחיר האלבום
₪ 249

מתנה
לכל
אירוע

ניתן לרכוש בסניפי הדואר הגדולים,

בחנויות השירות הבולאי בתל אביב ובחיפה

ובאמצעות אתר חברת דואר ישראל:

<http://www.israelpost.co.il/mall.nsf/prodsbycode/1358>

ישראל חוגגת אירוויזיון 2019 - פריטים בולאיים ייחודיים

השירות הבולאי יצא בהנפקה מיוחדת של ערכת מזכרת

ייחודית וממלכתית הכוללת את המוצרים הבאים:

• גיליון "הבול שלי", תשעה בולים ולוגו האירוויזיון

• מעטפת יום הופעת תווית הביול המיוחדת

• דף מזכרת ממלכתי לציון האירוע.

מחיר הערכה: 55.70 ₪

לרכישה היכנסו לאתר השירות הבולאי:

<https://www.israelpost.co.il/mall.nsf/prodsbycode/1379>

חובבי האירוויזיון - מהרו והזמינו את הערכה הייחודית עוד היום!